

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

1883

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΒΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Επι της Λεωφόρου Πανεπιστημίου, 89.

1883

ἘΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΣΤ'

Πενήντα ἑτάρα ἔτι ἔτι ἀλλοδαπῶν 30. - Ἐκδοθέντες ἀπὸ
Ἰωάννου Ἐλάτου ἑταροῦ καὶ ἑταροῦ - Ἐκδοθέντες ἀπὸ Ἰωάννου Ἐλάτου ἑταροῦ καὶ ἑταροῦ - Ἐκδοθέντες ἀπὸ Ἰωάννου Ἐλάτου ἑταροῦ καὶ ἑταροῦ

21 Ἀυγούστου 1883

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΕΦΑΛΟΥ ΑἴΤΟΥ

Εἰς αὐθέντα εἶναι ἀγνωστον τὸ ἐθνικὸν ἐκείνο σύμβολον, ὁ δικέφαλος αἰετός, ὑπερ' αὐτὸ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ἐχρημάτισε τῆς ἀντοκρατορίας αὐτοκρατορίας τὸ ὑπερήφανον ἐμβλημα, ὑπὴρξεν ἔπειτα δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας κατὰ τοὺς μακροὺς αἰῶνας τῆς αἰδηρᾶς δουλείας ὡς τις πολιτικὸς ἐν τῷ ζῶφῳ ἀστήρ, πρὸς ἐν ἐλπίζον ἠτένιζε τὸ ἔθνος. Καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν τὸν δικέφαλον αἰετὸν καὶ ἐπὶ τῆς πατριαρχικῆς σφραγίδος καὶ εἰς τὰς μίτρας τῶν ἐπισκόπων καὶ ἐπὶ τῶν ἡκκυλίων τῶν ἀρματωλῶν καὶ ἐπὶ τῶν τάφων πολλῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν!

Τίς ἀγνοεῖ τὸ ἐν τῷ Διάκῳ τοῦ Βαλαωρίτου ἐπεισόδιον τοῦ γέροντος Δικαμάντη, ὅστις ἐπίδεικνυει εἰς τοὺς συντρόφους τὴν πλάτη τοῦ ἀμναῦ καὶ ἐξηγεῖ εἰς αὐτοὺς τὰ παραξένα σημεῖα; Μετὰ μικρὰν διακοπὴν

Ἀρχίζει πάλ' ὁ γέροντας τὸ πρῶτον διδάσκαλόν μου καὶ μετ' ἀπάντα ἀγνοεῖ τοὺς ἐκείνους γὰρ ἴδοντες Ὅσα ἐξοφτέρωνε ποὺ καὶ ποδὸς διπλὸ κεφάλι... Πλατεῖα φτεροῦντα ἑλάνοιχα. Στὴ μὴ τὴν ἀπαλάμη βασιτοῦς δίστομα σπαθί, καὶ μετ' ἐν τῇ ἄλλῃ σφίγγει Στεφανιμένον Στάυρδ. Ὁλόγυρα τοῦ ἀγχιδαί; Καὶ ἡμερῶματα γλυκὰ καὶ ἑσπερία καὶ λάμψη...

Καὶ κατωτέρω δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ποιήματι λέγει ὁ Διάκος:

1. Ὁ κ. Σάβας ἐξέδωκε ἐν τῷ Χρονικῷ τοῦ Ἰαλαξείδιου (σελ. 162) τὸν δεκτυλιόλιθον τοῦ ἀρματωλοῦ Χρίστου Βηλιόνη ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Παύλου Λάμπρου. Ἐπὶ τοῦ δεκτυλιόλιθου φέρεται κεχαραγμένον τὸ ἄνθημα τοῦ κτήτορος, ἡ χρονολογία 1774 ἄνωθεν δὲ αἰετός, ὄχι ὄμοιος δικέφαλος. Ὁ κ. Σάβας προσεπιφέρει τὰ εἶδη: «καὶ ἐν τῷ δημοτικῷ ἔθρατι τοῦ Λάμπρου Τσεκούρα ἀναφέρεται ὁ αἰετός. Μὴ ἴρα οἱ ἀρματωλοὶ ἀνεκρίθησαν τὴν ἀνάστασιν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τῆς ἑπὶ τῆς τῶν σφραγίδων ἑταροῦ;» - Ἐπὶ τῶν ἀθηναϊκῶν οἰκογενειῶν, ἐν τῇ μονῇ τῆς Καισαριανῆς, εἶναι κεχαραγμένον δικέφαλος αἰετός καὶ ἀλλοῦ δὲ ὄχι σπανίως εἰδρίσκεται ἐπὶ τάφων τῶν Βυζαντινῶν σύμβολον. Τὸ μὲν ἀνοικτὸς τῆς πτέρυγας γνωστοῦν πτηνόν, τὸ ἐπὶ τοῦ ἄμναῦ τῶν ἐκκλησιῶν, ἐφ' οὗ τίθεται τὸ Ἐθαγγέλιον, δὲν φέρει πάντοτε καθαρῶς τοὺς χαρακτηρισμοὺς αἰετός καὶ ἀνοικτὸς τῆς πτέρυγας καὶ ὡς περιστέρην, ὅπως δὲ ποτε νομίζομεν ὅτι δὲν ἔχει τι κοινὸν πρὸς τὸ ἐθνικὸν σύμβολον τῆς αὐτοκρατορίας, ἀλλ' ὅτι εἶναι μάλλον ὠραϊσμένον τύπος ἀναλογεῖται. Σημειοῦμεν ὅμως ὅτι καὶ τοῦτο τὸ πτηνὸν εὑρίσκεται ἐνιαχοῦ (ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Μερκύρας) δικέφαλον.

... Στὸν κόρφῳ κρεμασμένον Ὅποιος μοῦ φέξῃ τὸ κορμί, θαῖρῃ τὸ φυλαχτὸ μου... Ἦσ' ἔχει βίβη στὸ καιμὸ ἢ μάνα μου τὴ νόχτα Ἐτὸ μόναστηρι τ' Ἄη Γικνίουσι... Θέλω τὸ δαχτυλίδι, θέλω νὰ μελετῶ μαρτυρίαν ἐν τῷ χέρι τὸ δεξιῷ μου, Νὰ μὲ γνωρίσῃ ὁ Ὁμῆρας. Καὶ θαῖρῃ γραμμένη τὴν πίστη μας ἐν τῷ Σταυρῷ, εἰς τὴν ἐκείνη Σ' ἕνα δικέφαλο ποῦλι... Τοῦτε ὁ Θεὸς θὰ γένη...

Τοῦτου λοιπὸν τοῦ συμβόλου τὴν ἱστορίαν δι' ὀλίγων καὶ ἀνευ πολλῆς μεσαιωνολογικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀμαθέστερον καὶ σαφέστερον, ἠθελησάμεν νὰ γράψωμεν χάριν τῆς Ἐστίας, ἀδιόφορον πόθεν λαβόντες τὴν ἀφορμὴν.

Ἀφ' οὗτου οἱ ἄνθρωποι εἰς διακεκαυμέναις κοινωνίαις χωρισθέντες ἤρχισαν καὶ νὰ ἐρίζωσι καὶ νὰ μάχωνται πρὸς ἀλλήλους, ἠσθάνθησαν φυσικῶς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπινοήσωσι καὶ συμβολὰ τινὰ ἐν τοῖς πολέμοις, περὶ αὐτὰ νὰ συναθροίζονται. Ὡς τοιαῦτα δὲ σύμβολα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλήφθησαν ζῶων ἢ πτηνῶν εἰκονισμάτων εἶναι δὲ φανερόν ὅτι μεταξὺ ὄλων τῶν ἀπὸ τῶν πτηνῶν λεηθέντων συμβόλων, ἐμελλε νὰ πρωτεύῃ τοῦ αἰετοῦ τὸ εἰκονισμα, αἰδιὰ τὸ βασιλικὸν εἶναι τοῦτο τὸ ζῶον καὶ τοῦ Διὸς ἔξιον, ὡς λέγει ὁ Διόδωρος δικαιολογῶν τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ Θηβαίους, διότι ἐτίμων τὸν αἰετὸν. Τοιοῦτον δὲ σημεῖον ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ὅτι εἶχεν ἤδη ἐν χρόνῳ παλαιάτατος ὁ μέγας τῆς Ἀσίας κατακτητὴς Κύρος ὁ πρῶτος, ἢ ἐν αὐτῷ τὸ σημεῖον αἰετός χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένον, παρέμεινε δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις ὁ χρυσοῦς αἰετός, διότι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἐμάχετο πρὸς τὸν ἀδελφόν ὁ νεώτερος Κύρος, τὸ αὐτὸ βασιλικὸν σημεῖον ἦτο ἐν χρήσει ὡς μανθάνομεν ἐκ τῆς Ἀναβάσεως.

Περὶ τῶν Ἑλλήνων δὲν γίνεται πουμνεῖα ἐν ποτε μετεχειρίσθησαν ὡς πολεμικὸν σύμβολον καὶ τὸν αἰετὸν μεταξὺ τῶν ἄλλων σημαῶν καὶ συμβόλων, ὡς ἔτυχε νὰ κάμωσι χρῆσιν καὶ περὶ ὧν δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ εἰπωμεν. Ἄλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ὅμως εἶναι οἱ κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀγαπήσαντες ἐκεῖνο τὸ ὁμοίωμα, ὑπερ' ἀπλοῦν δὲ τὸ κατ' ἀρχὰς στρατιωτικὸν σημεῖον κατήνησεν ἔπειτα μετ' οὗ χρόνου τὴν πάροδον νὰ γένη ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν ἐθνόσημον, μάλιστα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς.

Παρά τους Ρωμαίους ήτο τὸ πρῶτον εὐλόγιος ὁ ἀετός, ἐξηγησίμους δὲ ὡς σημεῖον διακριτικὸν τῆς σπειρας ἢ ἐκαστοῦτος, καθ' οὓς χρόνους ἴσχυεν ἐν τοῖς στρατευμασιν αὐτῶν ἢ κατὰ σπείρας τάξεις. Τότε δὲ διακρίνοντο ἀπ' ἀλλήλων αἱ σπείραι δι' εἰδικῆς σημαίας, καὶ ἄλλαι μὲν σπείραι εἶχον ἵππου ἀπεικασμα, ἄλλαι βοῦς ἢ ἀλλου ζώου καὶ ἄλλαι ἀετοῦ. Ἀλλ' ὁ Μάριος ἐπὶ τῆς β' αὐτοῦ ὑπατείας μεταβάλλων καθ' ἑλίου τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἀντὶ τῆς κατὰ σπείρας τὴν κατὰ κοόταεις τάξιν εἰσαγαγὼν ὥρισεν ὡς διακριτικὸν σημεῖον τῆς λεγεῶνος, ἐκ δέκα κοόταων ἀποτελουμένης, ἀργυροῦν ἀετὸν κοόταῦντα κεραυνοῦς χροσῶς εἰς τοὺς ὄνυχάς του. Ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων οἱ ἀετοὶ κατασκευασθῆσαν χρυσαῖ, ἀλλ' ἀνευ κεραυνῶν. Εἰ γὰρ δὲ διαφόρους στάσεις οἱ τῶν λεγεῶνων ἀετοὶ πρὸς τὸν σκόπιν τοῦ νὰ διαστῆλονται αὐτοὶ ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς διαφορᾶς τῶν συμβόλων, καὶ ἄλλοι μὲν ἦσαν ὀρθοί, ἄλλοι καθήμενοι καὶ ἄλλοι ἄλλως, πάντοτε ὅμως μὲ ἀναπέταμένους τὰς πτέρυγας. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον νὰ ἔχωσιν ἀγγλῆθεν παρά λαβοι οἱ Ρωμαῖοι τὸν ἀετὸν ὑπὸς καὶ τόσα ἄλλα σύμβολα, παρὰ τῶν Τυρρητῶν ἀναφέρεται τοῦλάχιστον ὅτι μεταξὺ τῶν βασιλικῶν ἐμβλημάτων, τὰ ὅποια ἐκ τῆς Ἑτρούριας παρέλαβον οἱ Ρωμαῖοι, ἦτο καὶ τὸ σκῆπτρόν μὲτ' ἐλεφαντίνου ἀετοῦ.

Ἐφ' ὅσον χρόνον διατηρήθησαν ἀκαμάτους αἱ ῥωμαϊκῆς λεγεῶνες, διατηρήθησαν καὶ οἱ ἀετοὶ τῶς συμβόλα αὐτῶν καὶ ἐπὶ Οὐαλεντινιανῶν δὲ τοῦ Β' ἀκόμη, κατὰ τὸν δ' ἀρχαῖον αἰῶνα, ὅτε ὁ στρατὸς ἀποτελεῖτο σχεδὸν ὅλως ὡς ἐν βαρβάρων, ἐξηκολούθουν νὰ υφίστανται ὡς σημεῖα στρατιωτικὰ οἱ ἀετοὶ, ὡς ῥητὸς μαρτυρεῖ ὁ Οὐεγετίος, συγγραφεὺς ἀκριβῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ δ' αἰῶνος, ἐν τῷ *Περὶ τῶν στρατιωτικῶν βιβλίῳ* του. Ὅτε δὲ πάντῃ ἀπὸ ἐνεκῶσθ' ὁ στρατιωτικὸς βίος, ὁ ἀετὸς παρέμεινεν εἰς ἀμφότερα τὰ κράτη, τὸ τε ἀνατολικὸν καὶ τὸ δυτικὸν, ὡς αὐτοκρατορικὸν σύμβολον. Καὶ περὶ μὲν τῆς γενόμενης μεταβολῆς τοῦ συμβόλου τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους ἤτοι τοῦ Βυζαντινοῦ, θὰ εἰπωμὲν εὐθὺς τὰ δέοντα, ἐν δὲ τῇ Δύσει, ἀμὰ τῇ ὑπὸ τῶν βαρβάρων γενόμενῃ καταλύσει τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς (476) ἐξηφανίσθησαν καὶ οἱ ἀετοὶ.

Ὁ Κρόνους ὁ μέγας ἰδρυτὴς τῆν ἀρχαίαν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν καὶ γενόμενος εἰνεὶ διαιδούτος καὶ κληρονόμος τῶν αὐτοκρατορῶν τοῦ δυτικοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους φυσικὸν ἦτο νὰ προσλάβῃ καὶ τὴ παλαιὴν ῥωμαϊκὸν σύμβολον. Ὅθεν ἀπὸ τοῦ ἐνάτου ἤδη αἰῶνος ὡς καὶ τοκοόταρικὸν ἐν τῇ Δύσει ἐμβλημα, ἀναρχαίνεται ὁ ἀετὸς μονοκέφαλος.

1. Ἀπεικόνισμα τῆς ἀρχαιοτάτης ἑρωδωτικῆς παραστάσεως τοῦ μονοκέφαλου γερμανικοῦ αὐτοκράτο-

Ἐπὶ τῷ 823 ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας Λοθάριος μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν του εἰνήσθη τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ πατρὸς των Λουδοβίκου τοῦ Εὐμήθους, υἱοῦ Καρλόου τοῦ μεγάλου, ἐνεκα τῆς διανομῆς τοῦ κράτους, ἠρπάσαν ἀπὸ τῶν ἐν Ἀκουισγράνω ἀνακτορῶν τὸν ἐκεῖ ἀνακειμένον ἀετὸν ὡς δῶγμα ὅτι εἰς αὐτὸν ἀνήκεν ἡ ὑπερτάτη ἀρχή. Τὸ γεγονός δὲ τοῦτο καὶ ἡ ἄλλως γνωστὴ γρῆσις τοῦ ἀετοῦ ὡς αὐτοκρατορικὸν ἐν τῇ Δύσει συμβόλον ἀπὸ τοῦ ἐνάτου ἤδη, ἀειπόμεν, αἰῶνος, ἐλέγη ἐσφάλαμῆν τὴν γνάμην τῶν λεγόντων ὅτι δῆθεν μετέδωκε τὸν ἀετὸν εἰς τὴν Δύσιν ἡ Θεοφανῶ, θυγάτηρ τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ, συζευχθεῖσα τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Ὀθωνά τὸν Β', ὡς μνημόσυνον τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐτῆς κατάγωγῆς, διότι ἡ Θεοφανῶ, νεώτατη τὴν ἡλικίαν, ἐβίβασεν εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐτελέσθη ὁ γάμος αὐτῆς μετὰ τοῦ Ὀθωνοῦ, τῇ 14 Ἀπριλίου 972, τούτῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου αἰῶνος.

Τὸ αὐτοκρατορικὸν σύμβολον λαβόντες καὶ οἱ μεγάλοι ὑποταλαῖς μετέδωκαν αὐτὸ εἰς τὰ ἴδια Κράτη, καὶ πρῶτον μὲν οἱ μαργαβίνες τοῦ Βραυδεβούργου καὶ οἱ ἰθαυκῆς τῆς Σαξονίας, ἐπειτα δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ μικρότεροι ἡγεμόνες καὶ πόλεις ἐλεύθεραι ὁμοῦ δῆποτε πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν σχετιζόμεναι, δι' ὃ βλέπομεν τὸν ἀετὸν ἐπὶ τῶν σημάτων τῆς Πρωσίας (λαβόντες παρὰ τοῦ Βραυδεβούργου), τῆς Σικελίας, τῆς Σαοδινίας, τῆς Γενούης, τῆς Μοδένης καὶ ἄλλων. Οἱ ἀετοὶ αὐτοὶ ἐτήρησάν τὸ γέγραμτοῦ αὐτοκρατορικῶν, μολοῦν ὄντος (πλὴν τοῦ τῆς Πολωνίας, ὅστις ἐνεκα παλαιᾶς ἐγγυητοῦ παρὰ βαρβάρους εἶναι λευκός) καὶ τὸ μονοκέφαλον σημεῖμα. Καὶ ὅτε δὲ ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετὸς ἐβένετο ἀπὸ τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, πῶσθ' ἴσχυον ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόουνδου (αὐτοκρ. 1114-1137), κατὰ μίμησιν βεβαίως τοῦ Βυζαντινοῦ, δικέφαλος, οἱ τῶν ὑποτακτῶν ἐκείνων μονοκέφαλοι. Διὰ τούτου, τὸ σημεῖον αὐτοκρατορικὸν τῆς Γερμανίας σύμβολον, ὅπερ εἶναι κοινὸν τὸ πρῶτον, ἔχει τὸν ἀετὸν μὲ μίαν κεφαλὴν, ἐν ᾧ ἡ Κρόνους, ἡτις διέτηρησε τὸ παλαιὸν τοῦ Ἀψουβουργικῶν ἑκείνῳ ἐμβλημα, τὸν ἔχει δικέφαλον.

Ἐκ τῶν ἀετοφόρων σημάτων προήλθον καὶ τὰ πολλὰ ἀετοφόρα ἱπποτικὰ τέγματα. Ὅθεν καὶ τὸ πῶσιμῶτα τῶν Γερμανικῶν λεγόμενον τέγμα, τὸ ἰδρῶθεν τῷ 1148 ἐν Ἰερουσαλὺτις, εἶχε τὸν ἀετὸν ὡς ἐμβλημα, ἐπειτα δ' ἔχον ἐν μικρῷ ἀετοφόρον τεμὴν ἐν τῇ του Slavcke «Γερμανικῆ ἱστορίᾳ» τμ. Α', σελ. 540.

1. Τὸ ἀρχαιότατον δικέφαλον αὐτοκρατορικὸν τῆς Γερμανίας ἀετὸς ἀπεικόνισμα, εἶς ἐν τῇ ῥηθῆναι βιβλίῳ τοῦ Slavcke, τμ. Α', σελ. 685. Εἶναι μακρὸς ὁ ἀετὸς καὶ δὲν κρατεῖ εἰς τοὺς ὄνυχας οὐτὲ ἔστρος οὐτὲ σφάραγ-

τὸν Δευκὸν Ἀετὸν τῆς Πολωνίας (14 αἰῶνος), τὸν Ἐρυθρὸν Ἀετὸν τῆς Πρωσίας (μέσθ, 17 αἰῶνος) καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Α' Ἰδρῶθεντα Μαῦρον Ἀετὸν. Καὶ τὰ ῥωμαῖα δὲ ἱπποτικὰ τέγματα τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου καὶ τοῦ Ἀγ. Ἀλεξάνδρου Νέβσκη ἔχουσιν ἀκριβῶς ἀετοὺς ἐνεκα τοῦ αὐτοκρατορικῶ τῆς Ῥωσίας συμβόλου, περὶ οὗ θὰ εἰπωμεν κατωτέρω. Καὶ αὐτὴ δὲ τῆς Ἀμερικῆς ἡ μεγάλη δημοκρατία ἐλάβεν ὡς σύμβολον τὸν ἀετὸν, ὃν κατέβησεν καὶ ἐμβλημα τοῦ ἱπποτικοῦ τέγματος τοῦ Κιγκινάτου, ὑπερ ἐπὶ μικρὸν χρόνον διατηρήθη κατ' ἐπεσον ἐπειτα καὶ καταργήθη. Κατὰ μίμησιν δὲ τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας καὶ ἄλλαι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς πολιτείας προσέλαβον τὸν ἀετὸν. Ἐν δὲ τις λάβῃ πρὸ ἰσχυρισμῶν ὅτι καὶ ἡ Γαλλία μετὰ τὴν εἰς αὐτοκράτορα ἀνάστησιν τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος εἶχε λάβῃ τὸν ἀετὸν ὡς ἐθνόσημον, ὅστις ἀετὸς καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἀναβάνη, θὰ ἴδῃ ὅτι ὀλιγιστα σχετικῶς Κράτη δὲν μετεχειρίσθησαν τὸ σύμβολον ἐκεῖνο, ἐκ δὲ τῶν μεγάλων Κοιτῶν μόνη Ἰσως ἡ Ἀγγλία.

Ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ἦτο μὲν πάντοτε αὐτοκρατορικὸν, ὡς εἰπομεν, σύμβολον ὁ ἀετὸς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Κωνσταντινοῦ τοῦ μεγάλου κυρίως στρατιωτικὴ σημεῖα ἦτο τὸ Λαβάρον, ὑπερ ἦτο ἐπιμηκρῶς καὶ εἰς δύο ὀξείας γωνίας βραχύτερον λήγη προσηρῶν ὑρασια (αὐλαμπουρον) κρεμασμένων ἀπὸ κεφαλῆς ὀριζοντίας προσηρῶν μένης εἰς τὴν κορυφὴν ὄψεως, ὅπως περίπτου εἶναι σήμερον αἱ γνωσταὶ ἐκκλησιαστικαὶ σημεῖα. Εἶχε δὲ τὸ λαβάρον ἀντ' ἀετοῦ σταυρὸν μετὰ τὰς λέξεις «ἐν τούτῳ νικᾷ» ἢ κατ' ἄλλως λατινιστὶ «hoc signo vinces». Βραχύτερον ἀντὶ τοῦ σταυροῦ ἀναγράφετο εἰς τὴ λαβάρου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὰ μονόγραμμα ἢ καὶ εἰκόνας ἀγίων. Ἀναφέρεται μάλιστα ὅτι ὁ αὐτοκράτορ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός εἶχε ὡς σημεῖον στρατιωτικὸν τῆν μακρῶν τῆς Παναγίας, ὃν καὶ ἀπέλυσε φεύγων τοὺς διώκοντας αὐτὸν πολέμιους. Ὁ Κομνηνός ὁ Παράβατος φαίνεται ὅτι ἀγτικατέστησε πάλιν δι' ἀετοῦ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τοῦ λαβάρου, ἀλλ' ἐπειτα ἐπεκρίθησαν πάλιν ἐπὶ τῶν σημεῖων τὰ ὁμοιωτικὰ σημεῖα, ἐξηκολούθησε δ' ὁ ἀετὸς νὰ εἶναι σύμβολον αὐτοκρατορικόν. Ὅθεν συγγῆ, μνηστὴ γίνεται αὐτῶν καὶ ἀετοκαταίτων παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς συγγραφεῦσιν ὡς κρημονίων τὰ εὐδύμοτα καὶ τὰ ἐπιπλά τὰ αὐτοκρατορικὰ καὶ τὰ ἀρχαῖα καὶ ἄλλα κτίρια. Ὅσοις δ' ἀγγυεῖ ὅτι ὅταν ὁ Μεχμετ ὁ Πρωτῆς διέταξε νὰ γείνη ἔρευνα ἐν ἀνευρεθῆν ἡμεταξὺ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πτωχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὰ πτωχῶν τοῦ μαρτυροῦ βασιλέως ἀνεγνωρίσθη ὁ νεκρὸς τοῦ Κωνσταντινοῦ ἐκ τῶν ἀετοφόρων αὐτοῦ πτωχῶν καὶ ἐτήρη ἐπειτα εἰς τὸ μέρος, ὅπερ

πιστεύεται ὅτι καὶ νῦν εἶναι γνωστὸν. Προφανῶς εὐφυλοῦσι ὁ Ἰταλὸς ποιητὴς Τρισσίνο (1478-1550), ἀνεκρίβως λέγων ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντινοῦ μεταφορᾶς τῆς προαιετοῦσας τοῦ καίτου εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἐπεκράτησε νὰ ἀπεικάζηται δικέφαλος ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετὸς ἐν τῇ δηλωθῇ ἐπὶ δύο κεφαλῶν, τὴν Ῥώμην καὶ τὴν Κωνσταντινουπόλιν, εἶχε ἡ ἐννοία δωμάτιον αὐτοκρατορία. Εἶναι δ' ἀπεναντία ἰστορικῶς βέβαιον ὅτι ὁ ἀετὸς δὲν ἐγένετο παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς δικέφαλος παρὰ μόνον ἀπὸ τῶν Κομνηνῶν καὶ ἰδίως ἀπὸ τῶν Ηλιασιολόγων.

Ὁ μακαρίτης Γ. Χρυσόβεργης, ὁθελὸν νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ σωζόμενος πατριαρχικὸς ὀθόνος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι τοῦ δεκάτου αἰῶνος παλαιότερος, ὁθελὸς λέγει ὅτι ὁ σωζόμενος ὀθόνος φέρει ἐπὶ τῶν εὐπροσθίων δύο ἑστῶν σαμβυκτικῶν ἀετῶν δικέφαλος ἢ μάλλον ὁμοιοτρόμος, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ὀθόνος χρονολογεῖται μετὰ τὸν δέκατον αἰῶνα διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης καὶ κατωτέρω ἦτο κατὰ νὰ χρησιμεύῃ ἐν γένει ὁ διχοτομῶς ἀετὸς ὡς ἐμβλημα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν σημεῖων καὶ λοιπῶν σευῶν καὶ ἐπίπλων ἐν ᾧ τὰ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τοιαῦτα ἀντικείμενα ἢ ὀθόνουσι μονοκέφαλον τὸν ἀετὸν ἢ τὸν σταυρὸν μόνον. Καὶ εἶναι μὲν, ὡς εἰπομεν, βέβαιον ὅτι μετὰ τὸν δέκατον αἰῶνα καὶ δὴ ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Κομνηνῶν ἦρχισε νὰ γείνηται χρῆσις τοῦ δικέφαλου ἀετοῦ, δὲν φαίνεται ὅμως παντοῦσι πιθανὴ ἢ γνῶμη ἢ καὶ ὁ μακαρίτης Χρυσόβεργης ἀπέδειξῃ ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ ὀθόνου λαβὼν ἀφορμὴν νὰ πολυπραγμονήσῃ καὶ περὶ μονοκέφαλου καὶ δικέφαλου ἀετοῦ, ἦτι δηλαδὴ παρέλαβον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σύμβολον οἱ Βυζαντινοὶ παρὰ τῶν πέραν τοῦ Ἄλφους ἐγκαθιδρυμένων Περσομηδικῶν φυλῶν, αἵτινες μάλιστα εἶχον τοιοῦτον δικέφαλον ἀετὸν ὡς ἐμβλημα, εἶον τῶ ὅτι εὐρε καὶ ὁ Γάλλος Τελλε ἐν ἀναγλύφῳ τῆς ἐν Γαλατίᾳ παλαιᾶς πόλεως Πτεοίας, ἢ καὶ παρὰ τῶν Σελδούκων ἐν πολλῇ τιμῇ ἐχόντων ἡμῶν τι μυθολογούμενον περὶ τῶν ὄντων, τὸν Χάγκαν. Τὸ πρῶτον εἰρηναῖον ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ ἐδέχθησαν ἐκεῖνο τὸ ση-

1. Ἰδ. Ἐπὶ τῆς τῆς τοῦ ἐλευσταίου Κωνσταντινοῦ Κ. Παπαρηγοπούλου ἱστορ. Ἐλ. ὀθόνου τμ. ε' σελ. 460-161, καὶ Δ. Δ. Μωζατίου Κωνσταντινουπόλεως τμ. β', σελ. 114.

2. Γ. Χρυσόβεργης «Ὁ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ διατηρητικὸς ὀθόνος κείνος Ἀθήνης (εὐπας Χ. Ν. Φιλολογικῆς) 1861» σελ. 10.

3. Ὁ Χρυσόβεργης θεωρεῖ τὸν ἀετὸν ὡς δικέφαλον, ἀλλὰ «διχοτομημένον κατὰ ῥηθῆναι καὶ κολληθῆναι ἑπὶ ἀμφότερα τὰ ἡμέτωμα ἐπὶ τὸν ὀθόνον», διότι λέγει ὁ δικέφαλος ἔσπερ νὰ ἔχη τίσσας ὄψεις καὶ τίσσας πτέρυγας, ἀλλὰ ὁ ἐπὶ ὁ ἀετὸς δὲν φαίνεται βέλους, ὥστε δὲν βλέπομεν τὸν λόγον, δι' ὃν ἡ Χρυσόβεργης τὸν θέλει εἰς ὁ ὅτι οὐκ.

σύχαις μας; πού έπηρε την θείαν μου διά σύ-
ζυγον σας και έμὲ διά παιδί σας; Και ένθυ-
μετοσε πού κατέβημεν έπειτα εις τό Τοκάτ και
έπεσκέφθημεν τό παλάτι; Και ένθυμετοσε
τούς σάτους πού μου έκάμετε; Ή θέλετε νά
πάρ τους ειπώ; Σταθήτε —

— Όπου ήλιου άκτις χρυση,
έκει άλλ άστρα, δέν άνατέλλουν
όπου ως ρόδον θάλλεις Ιού,
άλλα τ' άνθήλια δέν με μέλουν.

— Ναι, ναι! ένθυμούμαι! άνέραξα
τότε, προλαβάνων την εξακαλούθησιν νεανι-
κών μου συγγενών. Μά είσθε λοιπόν ή Made-
moiselle...

— Δέν είμαι ή Mademoiselle, διέκοψεν ή
κόρη μετά παιδικής άγνακτής, είμαι ή
Μάτσιγγα!

— Αλήθεια, ειπον, ή Μάτσιγγα! Τό ζωηρό,
τό έμμερο κορίτσι! Πόσον έμεγαλώσα; και
τί φέρει πού ήμεις τώρα τά ελληνικά! Δέν
θά τό ήρίστευα, πώς είμπορούσα; ν' απομάθης
την άγγλικήν προσφών σου. Εγγά σου! Τώρα
είσαι ελληνική Έλληνίς!

— Ήλέπεις, έσπούδασα εις τάς Αθήνας, εί-
πεν ή νεύς μετά τινος στόμφου, τρία χρόνια
ήμην ύπότροφος εις της κυρίας Κ.

— Τρία χρόνια έν Αθήναις; κ' εγώ νά μη
τό γνωρίζω;

— Και τί σας έμελε νά τό μάθετε! Καλέ
δέ βαριόθε! Πού ακούτεσθε αϊς δι' ένα τρελλο-
λακούτσι, καθώς μ' άντιμάτε. — Είτα άτέ-
νισασά με άπκαρδιανντι. — Καμνει τόγα πώς
δέν τό ήξευρα! ανεφώνησε. Και προχθές εις
την έσπερίδα της κυρίας Μ. δέν με είδετε;

— Πώς! ειπον, είσθε λοιπόν εϊσι;

— Αν ήμην! Και δέν ώμιλήσατε τόσην
ώραν με τον πατέρα μου, και σας έδωκε τό έ-
πισκεπτήριον του, με την διεύθυνσιν μας, εις
την Καλυούταν;

— Ανόητος πού είμαι! άνέραξα, τότε, νά
ήμην τό καταλάβω πώς ήτον ό πατήρ σου! Πί-
στευσόν με, τό όνομα μοι έφάνη γνωστόν, αλλά
δέν έκατάλαβα πώς έπρεπε νά ήνωμ. ό πατήρ
σου. Ημην πολύ ανόητος, νά μη σε άνάστη-
σω μεταξύ των δεσποινίδων.

— Ανόητος δέν ήσθε, ειπεν ή κόρη, σύ-
φρασα την φωνήν αυτής μετά τινος ειρωνείας,
αλλά ήσθε πολύ ένασχολημένος, με τάς μεγά-
δας κυρίας Μπαχ!

— Και την περιφρονητικήν ταύτην έπιφώνησιν
κατό των μεγάλων κυριών έπρόφερε μετά της
αυτής παιδικής άγνοπκείας και ήπαρότητος
μεν ής έσυνείδησε πάντοτε νά εκφράζεται περι-
παλλων, προσώπων, όσα εξετίετο, παρά τας ά-
κατάς του; Προσάρου εις τον οίκον της θείας
νεύς...

Θά είχον παρέλθει τουλάχιστον έπτά έτη

απότου την συνήτησα εκεί μικρόν, έρασιμώ-
τατον και φιλοπατρίμον κορμάκιον. Δι μεταξύ
βιωτικά φροντίδες και μελέται δέν είχον έπι-
σκοτίσει έν τη μνήμη μου την εικόνα της, β-
σον θά ενόμιζέ τις ίσως. Τό βραχύ χρονικόν
διάστημα, καθ' ό συνέπιπτεν ή γνωριμία μας,
ήτο και θά ήγαι πιθανώς ή μόνη εύτυχής έπα-
χή της ζωής μου. Ότε μετά ταύτα, μακράν
του ανερέλου αύρανού μας εξωρισμένος, έν έ-
ρημιά φίλων και γνωστών, φυλακωμένος ύπι-
σθεν των πηγοσχεπών παραθύρων της άξενου
Γερμανίας, άνεκαίλου εις την μνήμη μου τάς
ειδυλικάς εκείνας σιγήας της παρά τον Βό-
σπορον εύδαιμονίας, δέν ήδυνάμην νά χάσω εξ
αίτην τί φαιρότερον των κόρημα, την πλη-
ρη ζωής, άφελείας και χαρίτος μορφήν της
μικράς μου φίλης. Και ότε, μετά πλουτή έ-
ξορίαν έπανελθών, εύρον τά πάντα μεταβε-
βλημένα, τά πάντα διάφορα, ύσάκις, μονήρης
και σκυθρωπής έπισκεπτόμην τους τόπους των
παιδιών και της φαιρότητος εκείνης, μόνον
την εικόνα της Μάτσιγγας εύρισκον έν αυταίς
πιστή και άμεταβλήτων, διότι μόνον αυτής
ή παρουσία δέν ήλθε ν' αντικαταστήση τό ή-
δαλμα της φαντασίας διά ζήρας πραγματιό-
τητας.

Σήμερον είχα τό πρωτότυπον της εικόνας
εκείνης ένώπιόν μου. Αλλά τό πρωτότυπον του-
το κατέστη έν τώ μεταξύ τούτον διάφορον του
εξ ου είχον εγώ την εικόνα μου, όσον σπανίως
διαφέρει άνεπτυγμένον πρόσωπον από της έν
παιδική ήλικία φωτογραφίας του. Τό καθ' όλα
λεπτόν και πρυσφόν εκείνο παιδίον, με την άν-
εκφράστως έπίχαριν και θελκτικήν όφιν, τους
βραχίεις έλικασίδεις, βροστύχους έπί των ανα-
κτών ώμοπλατών και τους ισχνούς και άδια-
κτύπως κινουμένους βραχίονάς του, μετεμορφώθη
εις χυνδροκαπημένον άγροσείδες κορμάκιον, τό
άροενωπόν και Ιταικόν του όποιου πρόσωπον εξέ-
φραζε πάλι άλλο ή την γνωστήν εκείνην αιδή-
μογα, γλυκύτητα και μετρίφρονα χαρόν παρθε-
νικής ύψους. Εν άντιθέσει προς ταύτα, δυο πα-
χειά μακρότατα πλειίδες κομφώς έξενυγμάει
διά κυκλής ταινίας παρείχον εις τά νώτα της
νεύνης τον μάλλον ύπερήφανον κόσμον του
γυναικειού σώματος, ένά τάς μικράς και έπι-
μελώς γαντωμένας χειράς της έβαρύνον διπλά
και τριπλά βραχιόλια πάλι τιμα, ύπασήητο πολ-
λύτιμος και ή κεφαβελώνη ή άστράπτουσα διά
του στανού άγνίμαπος του μακρού της έπεν-
δύτου, ήξευραν ότι ό πατήρ αυτής, Μικρασια-
νός, Έλληνας, άλλ Αγγλίδας συμφορμένος, ήτον
ύπερπληρης άνθρωπος, διατετατός εις ήπατον και
λίαν προσσηφρόρον αξίωμα παρά τη Αγγλική
Κυβερνήσει έν Καλυούτην. Η θεα του βραχίος
εκείνου χρυσού περι τους βραχίονας μήπω κα-
λώς άνεπτυγμένης κορμαίδος άνεκάλεσε τον

υπερεγγλισθέντα Κροίσον εις την μνήμην μου.
— Και λοιπόν, ειπον, Μάτσιγγα, ό πατήρ σου
ταξιδεύει με τό ίδιον άτιμόπλοιον; Ψών νά μου
έφάνη, ότι τον είδα επάνω μ' ένν χονδρό αι-
γάρον εις τό στόμα, μ' ένν ακουράκι εις τό κε-
φάλι του. Και θά ήλθε; βέβαια νά τον άπο-
χαίρητήσας; Ορίστε;

— Όχι, ειπεν ή κόρη, εύτυχώς. Άνεχωρώ
κ' εγώ μαζί του, και μαζί με την μήτέρα μου.
Ήλθαν νά με πάρουν.

— Ω! αυτό είναι άπροσδόκητος εύτυχία!
ειπον εγώ. Πότε δέν έπίστευόν, ότι θά έχω τό-
σην εύχην εις τό ταξιδιον τουτο.

— Αλήθεια! Τό λογαριάζεις τώ όντι δι' ευ-
τυχίαν, ειπεν ή κόρη, πλαγιάζουσα την κεφαλήν
και ύπόπτως άτενίζουσα τή με κολλάειδεις μό-
νον. Κούταξ' εδώ, ότι ταξιδεύσωμεν μαζί σας
εις την Μόσαλάαν; διότι, καθώς ήκούσα, και
ού πηγαίνεις εις Παρισίους.

— Τι ιδέα! ειπον εγώ έπιτιμητικώς, νά νο-
μίσης πως σε κολλάειδεις. Κοίτα μόνον ότι δέν
έπηρε είσότηριον διά Μασσαλίαν! Δέν έπί-
στευά ότι θά έχω ταυούτην άντροσίαν και, ως
τό ήμαλόγησα, δέν ήξευρα, ότι θά έχωμεν τό-
σον μέγα και στερεόν άτιμόπλοιον. Αλλά θά
πάρω συμπληρωτικόν από Νεκπόλεως και εξής.
Χαρίς άλλο θά πάρω! Έκτός, εκτός αν αυτός
ό ύπερπληθυσμός; πού θά πλημμυρήση τό δω-
μάτιον, δέν άνάγκαση και σας νά 'εγίητε στην
Νεάπολιν.

— Ποτός ύπερπληθυσμός;

— Νά! αυτή ή μετακείσια Βαθυλάδος. Δέν
είδες τά άπειράριθμα κιβώτια πού άνάβιβαζουν;
Σταρόντα έμέτρησα εις τό κατάστρωμα και πι-
στέω νά ήγαι άλλα τόσα άκμήν εις την μα-
γούσαν. Εξήτησά νά μάθω τίτων είναι, αλλά
φαίνεται, ότι δέν έφθασεν άκμήν ή Σάρα και ή
Μάρα και ή κόκκινη χουλιάρη.

— Και αυτό είναι δικά μας; άνέραξεν ή
κόρη, προέκυψασα την έπιφώνησιν της δι' ήχη-
ρόν παράδοξόν ήδένος και άημονικόν γέλωτος.
Δέν είναι άλλότι επίβιατα πλέον! Ο πλοίαρχος
τό είπεν, Άμα άνάβιβαζούν τά κιβώτια μας,
άνηλωρούμεν...

— Και πόσοι είσθε λοιπόν είσες; Ηρώτησα
εγώ τότε μετ' άνεξηγήτου άπορία.

— Τρεις! Ειπεν ή κόρη άφελώς. Τρεις και
όι ύπηρέται.

— Και πόσους ύπηρέτας; έγρετς λοιπόν;
— Εγώ ήμην, ως πού μαζί έβδομάδες εις τό
όχιόλειόν. Αλλά έξουράδεν ό πάτερξ! Έχει πολ-
λούς!

— Και κάθουσα μ' εξαιθήνης από της χει-
ρός άνήλθε την κλήσην άστράπτουσαν μετ' ήρσού,
όστις την πηρήλοκαύσησιν πρίν τό σκεφθώ; Πα-
τήρ της ήτον άλλόθεν, ό κύριος, δν είχον συνάν-
τησιν...

τήσει πρό μικρού ως γνωστόν μου. γοργαί; και
μικροίς βήμασι διασκαλίζοντα κατά μήκος τό
κατάστρωμα. Τόν εύρομεν είσθε περιπατούντα,
πάντοτε τάχως, πάντοτε τάς χειράς ύπισθεν
τούς όφθαλμούς ήδονικώς προσηλωμένους έπ,
του άκρου του σιγάρου του, του όποιου τό ήμισυ
δέν ήτο παρά λευκή τέφρα, αλλά τέφρα στερεώς
κρατούμενη εις τό άκρές μέρος και άκριβώς τό
αυτό σήμα του χονδρού σιγάρου διατηρούσα.
Και τούτο φαίνεται ότι ήσσεκεν εις τον καπνι-
σην, διότι, όταν ήκουσε την φωνήν της θυγατρός
του, πρίν άποστρέψη από του άκρου του σιγά-
ρου τους όφθαλμούς, έλαβεν αυτό μετά μεγά-
λης προσοχής διά της μιας χειρός, και τό έ-
κράτησεν αύτως, ώστε νά κωλύση την κατά-
πτωσιν της τέφρας εκείνης.

Τόν Κον Η. είχον ήδη γνωρίσει, ως έρρέθη, έν
τη έσπερίδ, της Κε; Μ., πλην όχι ως τον πατέ-
ρα της μικράς μου φίλης, άλλ ως βαθύπλοτον
Καλυουτιανόν, όστις με έκαμε τόσω μάλλον έν-
τύπωσιν, όσον έφάνη παρά δόξαν περιποιητι-
κός και φιλόφρον προς εμέ, πρό πάντων, ως έ-
λεγε, διά τό παινιτικόν μου τάλατον. Η δευ-
τέρα μας γνωριμία συνεπλήρωσε τό κενόν της
πρώτης, έκούσφρασε δε συγγρόνως την εύχαρί-
στησιν μου, διά τάς ύπαιάς μ' έπεδαψίλευε φι-
λοφροσύνας πάντοτε, καθώς έλεγε, διά τό ποιη-
τικόν μου τάλατον!

— Ποτέ δέν έγενεν ύραιότερον ταξείδι, ειπον
κατ' εμαυτόν, όταν άπεχωρίσθημεν. Ένα πλού-
σιον θαυμαστήν, μάσπα καιάν αλλά νεκρωτά-
την φίλην, και εγώ βούνον ως άτιμόπλοιον, πού
και ή μεγαλύτερα τρικυμία δέν θά δυνηθη νά
σαλευση. Και με την πεποίθησιν ταύτην, ήρ-
χισα νά βηματίσω στέρω τώ ποδι, ήδονικώς
θεώμενος την υπερήφανον του πλοίου πορείαν, τό
όποιον, άνάστασαν έν τώ μεταξύ την άγκυραν,
εξήρχετο των στεγών του Ήσραιικού λιμένος.

— Πόσοι άνάγε την αυτήν πρῶταν δέν άνήλ-
θον ύπερήφανοι, ως εγώ, εις τό κατάστρωμα του
φρουρίου εκείνου, με την καρδίαν πλήρη της
αυτής πεποίθησεως και πόσει έντός ολίγου δέν
ήνάγκασθησαν νά κενώσωσιν όλον εκείνον τον
στόμφον των εις τά έπί τούτω προσωρισμένα
δαχέα! Εγώ πούλάχιστον δέν ήρησα νά ό-
μαλογήσω, ότι δέν ύπάρχει σκάφος έν τώ κό-
σμῳ; τούτοπον νά μη χορεύη κατά τον σκοπόν,
δν αύλοσιν οι άνεμοι, και νά μή πηδξ κατὰ
τον βύθον, όν προτσύσι πά κύματα. Αρσού, έ-
ναντιον, πάσης προσδοκίας, ό τεράστιος όγκος
του «Rio Grande» άπεδείχθη ό έλαφρότερος έν
άτησπλοίους χορούτης! Διότι ήτο μέν μακρόν
και ύψηλόν τό πλοιον, άλλ ήτον αναλόγως πολύ
στένόν. Κατὰ στενά τά πλοία, ως έλεγον οι
ειδήμονες, τά κουρεί ή θάλασσα, πρό πάντων

υποφέρω να τὰ βλέπω διψασμένα. Σὺ, πλήρω-
 τον τὰς λαγῆνους σου καὶ πέτα εἰς τὰς Ἀθή-
 νας. Ἡ ἀπρονόητος δημοκρατία δὲν ἐφρόντισεν
 ἀκόμη νὰ υδροδοτήσῃ ἐπαρκῶς τὴν πόλιν· οἱ
 ἀνθρώποι κατὰ τοὺς ὀπίσθιους τὰς ἀκκροπόλεις ἐπι-
 τῶν ἐδάων καὶ τῶν ἀετοπέδων ἢ ἀκίνητος ἀ-
 τμοσφαιρὰ ἐπληρώθη μiasμιάτων καὶ κονιορτοῦ·
 μετ' ὀλίγον θὰ γεννηθῇ ὁ κοιλιακὸς τύφος, καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι τῶν Ἀθηνῶν ἢ ἀιτιώνται ἐμὲ
 καὶ τοὺς περὶ ἐμὲ διὰ τῶν αἰτιῶν, ὧν αἰτίοι εἰσιν
 αὐτοὶ καὶ μόνοι. Πήγαινε! βρέξε καὶ ἀναθάλ-
 κῃ τὸ κελὸν γὰρ τῆς ὑπολήψεώς μου! —
 Καὶ ἰδοὺ αἱ νεφέλαι ἐκυπτὸν πρὸς τὴν θάλασ-
 σαν, καὶ πληροῦσαι τοὺς ἀσσοὺς καὶ τὰς λα-
 γῆνους τῶν ἐφρόντων ἐπὶ τῶν περὶ τῶν ἀνέμων
 κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις, ἀποβαίνουσαι, καὶ
 ὅσον ἀπειμακρύνοντα βραχύτερα, κυανότερα.

— Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα κάμνω κ' ἐγώ!
 — Ἀνεφώνησέ τις ὀπισθεν μου, ἐξαφάνιζων τὰς
 αἰγυλάς εἰκόνας τῆς σκηντασίας μου.

Ἦτο δ' ὁ κ. Π. με τὰς χεῖρας πάντοτε δεδε-
 μένας ὀπισθεν, τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντοτε ἠδονι-
 κῶς προσηλωμένους ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ σιγάρου
 τοῦ, ἀλλ' ἰστάμενος τῶρα.

— Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα κάμνω κ' ἐγώ,
 εἶπεν, ἀλλ' ὅταν εἶμαι εἰς τὴν Καλλιούτταν.
 Ὅταν δὲν εἶμαι εἰς τὴν Καλλιούτταν, ταξει-
 δεύω. Καὶ, ὅταν ταξειδεύω, δὲν εἰμπαρῶ νὰ
 σταθῶ.

Καὶ χωρὶς νὰ σηκώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ
 τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου τοῦ, ἐδόθη ἐκ νέου εἰς
 τὴν συνήθη αὐτοῦ κίνησιν, μετὰ τὰς χεῖρας πάν-
 τῶτε δεδεμέναις ὀπισθεν.

Πρέπει νὰ σημειώσω, ὅτι τὸν κ. Π. κανεὶς
 δὲν εἶδεν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ καθήμενον, ἐκτός
 κατὰ τὸ δεξιὸν εἰς τὴν πρᾶπταν, καὶ ὅτι ἐγὼ
 ἢ ἤμην ἴσως ὁ πρῶτος, ὅστις τὸν εἶδε νὰ σταθῇ
 ἐπὶ πύλιν δευτερολεπτά. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπα-
 ῆσεν τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἤρξατο
 νὰ κινήσῃ ὡς ἐάν ἦτο σκαρὰ ἐκκρεμῶς ἠναγ-
 κασμένη νὰ διατρέχῃ ἐν ἀκριβῶς ὀριζήματι γρό-
 νω τὸ μακρὸν διάστημα μεταξύ πύρας καὶ
 πρυμνῆς, τακτικῶς καὶ ἀδιακόπως. Καὶ ὅτι ἦτο
 λιαν ἐπαγωγὸν πρόβλημα δι' ἕνα μαθηματικὸν
 νὰ εὖρη ποσῆς ὁ κ. Π. κατὰ τὸ ταξειδιὸν
 ἐκεῖνο διήνυσεν τὸ μεταξύ Πειραιῶς καὶ Μασ-
 σαλίας διάστημα πεζῶ, ἐνῶ ἐπληρώσεν εἰς τὴν
 εταιρίαν ὅπως ἀνάθεσθ τὸν κόπον τοῦτον εἰς
 ἐν ἐν τῶν πλοίων τῆς.

Τὴν συνήθειαν ταύτην ἐγύνομαι πολλοί· Ἀγ-
 γλοι καὶ συγγὰ θ' ἀπάντησεν εἰς αὐτοὺς δια-
 πλέοντας τὸν Βόσπορον ἢ παραπλεύοντας τὰς
 ἀκτὰς τῆς Ἰωνίας, ἐν ταχυδρομικῇ ἐπὶ τοῦ ἀ-
 τμοπλοίου κινήσει, με τοὺς ὀφθαλμοὺς προση-
 λωμένους εἰς τὸ οδηγητικὸν βιβλίον τῶν. Ὁ
 κ. Π. διεφρονε αὐτῶν ἴσως κατὰ τοῦτο, ὅτι
 ἐκεῖνοι μὲν θαυμάζουσι τὰς καλλοῦντάς τῶν χω-

ρῶν δι' ὧν διαβαίνουσιν ἐν ταῖς περιγραφαῖς
 τοῦ βιβλίου τῶν, ἐνῶ ὁ κ. Π. ὅσον καὶ ἂν ἐτα-
 ξιδεύει, δὲν εἶδε κυρίως ἄλλο τι παρὰ τὸ ἄ-
 κρον τοῦ σιγάρου τοῦ.

Ἦτο λοιπὸν περιττὴ ἡ διαβεβαίωσις τοῦ κ.
 Π. ὅτι ὅταν ταξειδεύῃ δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ.
 Ὅστις τὸν ἐβλεπεν ἐπέπευε νὰ τὸ συμπεράσῃ. Ἀλ-
 λά τί ἦτο κυρίως τὸ λεγθῆν, ὅτι καὶ αὐτὸς τὸ
 ἴδιον κάμνει, ὅταν εἶναι εἰς τὴν Καλλιούτταν,
 δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνοήσῃ, καὶ δὲν ἐπρόφρασα
 νὰ τὸν ἐρωτήσω. Διὰ τοῦτο ὅταν, ἐν τῇ δολι-
 χοδρομικῇ τοῦ, ἐπανήλθεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκα-
 θήμενος, ἐγερθεὶς ἐτάχθη παρ' αὐτῶν, καὶ — Μὲ
 συγχωρεῖτε, εἶπον, κύριε Π., ἀλλὰ δὲν ἐνόησα
 κελὰ τί με εἶπετε. — Καὶ ἤρξατο τρέχων μετ' ἄ-
 λον ἢ περιπατῶν μετ' αὐτοῦ.

— Ἦθελα νὰ εἶπω, — ἀπεκρίθη με τοὺς ὀ-
 φθαλμοὺς πάντοτε ἠδονικῶς προσηλωμένους ἐπὶ
 τοῦ ἄκρου τοῦ σιγάρου, — ἠθελοῦ νὰ εἶπω ὅτι
 καὶ ἐγὼ κάμνω ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Τὸ
 ἴδιο πρᾶγμα κάμνω ἀκριβῶς ὅταν θέλω νὰ σκε-
 φθῶ. Καὶ ὅταν θέλω νὰ σκεφθῶ ἰδοὺ τί κάμνω.
 Σηκῶν τὰ πόδια μου ὑψηλὰ, προσηλώνω τοὺς
 ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ σύννεφα, καὶ βλέπω, βλέπω,
 βλέπω, ὡς τοῦ ἀρχίζου ἀὶ ἰδέω νὰ καταβαί-
 νουν ὡσάν νὰ εἶναι ποίημα. Ὡσάν νὰ εἶναι ποί-
 ημα, διότι καὶ οὗτος χωρὶς ἄλλο ποίημα ἐγρά-
 φετε. Χωρὶς ἄλλο ἐγράφετε ἐν ποίημα εἰς τὴν
 δύσιν τοῦ ἡλίου. Δὲν ἤξεύρετε πόσον σὰς ἐκτι-
 μῶ, πόσον σὰς ἐκτιμῶ διὰ τὸ τάλαντόν σας!

— Ἄν ἐγνώριζον, ἐσκεπτόμην κατ' ἐμᾶν-
 τόν, πόσον εἶναι ξεπεσμένη σήμερον ἡ ἔξις τοῦ
 νομισμάτος τοῦτου παρ' ἡμῶν, ὅτι ἠυχαρίσται
 τὸν Θεόν, ὅτι τοῦ ἔδωκεν ἀγγλικὰς λίρας καὶ
 ὄχ. πλουτοὺς εὐφραδείας καὶ πρηντικῶν τάλαν-
 τον.

— Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Π. βραβάζω
 πολὺ συγγὰ, ἀλλὰ βραβάζω πολὺ συγγὰ ὅταν
 εἶμαι εἰς τὴν Καλλιούτταν. Ὅταν δὲν εἶμαι εἰς
 τὴν Καλλιούτταν ταξειδεύω, καὶ ὅταν ταξει-
 δεύω δὲν ἠμπορῶ νὰ σταθῶ!

Καὶ ἐπέτεινε τὴν ταχύτητα τοῦ βήματός
 του, ὡς ἐάν ἤθελε νὰ ἐκφράσῃ τὴν μακίαν τῶν
 πύδων διὰ τῆς ταχυτέρας γλώσσης αὐτῶν τῶν
 ἰδίων.

— Ἐπειτα, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Π. τὴν
 σὰς εἶπῶ! Τί νὰ σὰς εἶπῶ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει
 τίποτε ποιητικόν. Τίποτε ποιητικόν δὲν ὑπάρ-
 χει ἐνθάδε, διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε φυσικόν.
 Καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ φύσις, εἶπεν ὁ κ. Π. μετ'
 ἐμφάσεως δηγματικῆς, δὲν ὑπάρχει ποίησις.

— Βέβαια, εἶπον ἐγώ, ἐπιδοκίμωζον τὸ ἄ-
 ξιωμα, ἀρίνων ὁμῶς ὑπευθύνων διὰ τὸν δευτε-
 ρον ὄρον τοῦ συλλογισμοῦ τοῦ τῶν κ. Π., ὅστις
 δὲν ἐζητεῖ νὰ εὖρη τὴν φύσιν εἰρηλ' ἐπὶ τοῦ ἄ-
 κρου τοῦ σιγάρου τοῦ.

— Ἄλλο πρᾶγμα ἢ Καλλιούττα! — ἀνεφώ-

νησεν ὁ κ. Π. ὀλονὲν θερμότερος, καὶ κατὰ τὸ
 σύστημα τῶν ἀτμομηχανῶν ὀλονὲν ταχύτερος,
 εἰς τῶρον ὅστε ἐγὼ μὲν τὸν παρεκολούθουν.

— Ἄλλο πρᾶγμα ἢ Καλλιούττα, διότι ἐκεῖ
 ὑπάρχει φύσις. Ἐκεῖ ὑπάρχει φύσις, διότι ὑπάρ-
 χουν φυτὰ, δένδρα, δάση, βουνά, ὕδατα, ἀνα-
 παύσεις καὶ ἀπολαύσεις. Καταλαμβάνετε;

— Καταλαμβάνω, εἶπον ἐγὼ πειστικῶς. Διό-
 τι ὁ κ. Π. ἐφαίνετο ἀμφιβάλλον ἂν ἐπρόφρασα
 νὰ καταλάβω τὴν εὐγλωττίαν του.

— Ἐδῶ ὅλα εἶναι ξηρὰ, ἐξηκολούθησεν ἔ-
 πειτα, διότι ὅλα εἶναι γυμνά, γηραιά, ἐξη-
 τλημένα, μικρὰ, πρόστυχα. Διὰ τοῦτο ἄλλο
 πρᾶγμα ἢ Καλλιούττα! Ἄλλο πρᾶγμα ἢ Καλ-
 κούττα!

— Ἀληθῶς! εἶπον ἐγώ, πρέπει νὰ ἴναι ἄλ-
 λο πρᾶγμα. Πολὺ ἢ ἐπεθύμουν νὰ τὴν γνωρίσω.

— Τὸ μόνον εὐκόλον! ἀνεφώνησεν ὁ κ. Π.
 πρῶτην φοράν σρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς ἐμὲ.
 — Τὸ μόνον εὐκόλον! Ἐλάτε νὰ μ' ἐπισκε-
 φθῆτε! Ἐλάτε νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε, νὰ τὸ μόνον
 εὐκόλον!

Καὶ ὁ κ. Π. ἐτάχυνε τόσον πολὺ τὸ βήμα
 του, ὅστε ἐγὼ ὅστις ἀπὸ τινος ἔστρεγον κατῶ-
 πιν του μάλλον παρὰ συνθεσάδιαν αὐτῶν, ἀναγ-
 κάσθην νὰ ριφθῶ εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ τῆς οδοῦ
 ἡμῶν καθέδρον, πρὶν προφθῶ νὰ τὸν εὐχαρι-
 στήσω, διότι ἡ σφοδρὰ ἐκείνη κίνησις μου ἐξέ-
 λισεν αἰφνιδίως τὴν κεφαλὴν καὶ κατέστησε τὸ
 βήμα μου σφαλερὸν καὶ παραπάτον. Ὁ κ. Π.
 τὸ παρετήρησεν, ἀλλὰ βλέπεις, διαρ ταξειδεύῃ
 δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ. Διὰ τοῦτο ἐξηκολού-
 θησε μόνος τὴν δολιχοδρομίαν του.

— Ἠερίτερος ἀνακρίτως εὐσεωῶν! εἶπον
 μετ' ὀλίγον κατ' ἐμαυτόν, λεληθῶσας δανεισθεὶς
 τὴν ἐφραρὶν ἐκ τῆς ἐν ἐμοὶ ἐπικρατούσης κα-
 ταστάσεως (ἢ μάλλον ἀκαταστασίας). Ἡ φύ-
 σις τοῦ φιλοξένου Ανατολίτου μετ' ἀγαπὴν
 αὐτοῦ πρὸς τὴν πρασίην γλῶσιν, τὰ σκίερα δέν-
 δρα, τὰ σφριγῶντα φυτὰ, τὰ εὐώδη ἄνθη, τὸν
 κελαρυσμὸν τῶν ὑδάτων περὶ τὸ κισσοσκέπες
 κιβωκίθι του, ἢ φύσις τοῦ εὐπαθοῦς Ανατολί-
 του, ὅστις ταξειδεύει σύρων ὀπισθεν αὐτοῦ κα-
 ρυθάνων ὑπηρετῶν καὶ κιβωτιῶν, πεπληρωμέ-
 νων πάμφων ἐκ ποσόντων τῆς εὐσεωῶν! εἶπον
 μετ' ὀλίγον νὰ στεροθῇ μετατοπιζόμενος,
 ἀνεκατόθη μετ' ἑαυτὸν τὸν φλογματικὸν, τοῦ
 ἐκκεντρικοῦ Ἀγγλοῦ, ὁ ὅποιος δὲν ἠμπορεῖ νὰ
 σταθῇ ὅταν ταξειδεύῃ, ὁ ὅποιος εὐρίσκει τὰ
 πάντα μικρὰ, οὐτιδανὰ καὶ ἀσημαντὰ ἐκτός
 τῆς πατρίδος αὐτοῦ, διότι δὲν λαμβάνει τὸν
 κόπον νὰ σηκώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τοῦ ἄ-
 κρου τοῦ σιγάρου τοῦ, ὅπως ἰδῇ τὴν περὶ αὐ-
 τὸν φύσιν ἢ τὴν γλῶσιν, καὶ ὁ ὅποιος, ἐν τῷ ἐγω-
 σμῷ του, σὰς προσκαλεῖ εἰς Ἀθηνῶν νὰ τὸν ἐπι-
 σκεφθῆτε — ποῦ; Ἐν Καλλιούττῃ! Νὰ ταξει-
 δεύσῃτε τρεῖς μῆνας διὰ νὰ περάσῃτε τρεῖς λε-

πτὰ μιλί τοῦ. Ἐχετε καιρὸν πρὸς χάσιμον, ἢ
 χάσιμα πρὸς σπᾶσιμον, περὶ ταῦτα, αὐτὸς
 οὐδὲ ἀκέπτεται. Βασιλεὺς καρπούται μωθῶδες
 ἐτήσιον εἰσόδημα, καὶ οἷον δὲν ἴσται εἰς τὴν
 Καλλιούτταν ταξειδεύῃ. Τὸ θεωρεῖ λοιπὸν φυ-
 σικὸν νὰ ἐξηδεύσῃ τις χιλίαν λίρας, νὰ ὑποσῇ
 δύο μηνῶν κεντικῆν, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ σφίξῃ
 τὴν γαστράν τοῦ Λόρδου. Καὶ ὅτι τὸ θεωροῦσιν ἴσως
 προσβολὴν τοῦ ἐάν δὲν δευθῆτε. Καὶ δευθεν-
 τες, ἐάν εὖρατε ὅτι ὁ Λόρδος ταξειδεύει εἰς τὸν
 βόρειον πόλον, καθ' ὅν χρόνον σὲς κτυπᾷτε τὴν
 ὕψαν του ἐν Καλλιούττῃ, βεβαιωθῆτε ὅτι εἶναι
 καλὸς νὰ θεωροῦσῃ τὴν ἐπισκεψὴν σὰς ὡς σκε-
 λυμένην πάντοτε, ἐν ὅσον ἐκ τοῦ τρόπου, καθ'
 ὃν ἀφήσατε τὸ ἐπισκεπτήριόν σας, λείπει πα-
 ραμικρὰ τις, ἀγνωστος ἡμῶν, ἀγγλικὴ διατυ-
 πωσις!

Καὶ ἐνῶ ἐσκεπτόμην ταῦτα ὁ κ. Π. ἤρξατο
 καὶ παρήρξατο ἀπ' ἐμπροσθεν μου, μετὰ τὰς χεῖ-
 ρας πάντοτε δεδεμέναις ὀπισθεν, με τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς πάντοτε προσηλωμένους εἰς τὸ ἄκρον τοῦ
 ἐν τῷ στόματι σιγάρου τοῦ, καὶ με βήμα τὸ
 ὅποιον καθίστα ἀδύνατον τὴν ἐξηκολούθησιν
 τῆς διακωπείσης συνομιλίας μας.

G. M. ΒΙΣΣΙΝΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Ἡλεκτρικὴ φωτογραφία. — Βεβαίως τοῦ ἡλεκτρικοῦ φω-
 τῆς ἐπὶ τῆς βλασφημίας. — Νέος τρόπος καλλιέργειας
 τῶν φυτῶν. — Ὁ ἡλεκτρικὸς ὡς ὄργανον ἰακτικῆς
 τῆς θανάτου. — Ἡλεκτρικὰ ἡλεκτρικὰ. — Ἡλε-
 κτρικὸν μηχανήμα κατὰ τὸν κλεπτόν. — Ὁ ἡλεκτρικὸς
 ἀντικαθιστῶν τὸν γαῖανθρακῆ.

Ἡ πόσις ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν βαίνει κα-
 ταπλακτικῶς ταχὺ βήματι αἱ ἐφευρέσεις δὲ
 παντὸς εἶδους ἐπερχόνται ἀλλεπάλληλοι. Ὁ
 αἰὼν ἡμῶν δικαιοτάτα κληθήσεται ὁ κατ' ἐξο-
 χὴν αἰὼν τῶν ἐφευρέσεων καὶ τῶν θαυμάτων
 τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ποῦ τοῦ ἐκθαμβούν-
 τος φέγγους τῆς ὀφθαλμοῦς αὐτοῦ χωρὶς. Καὶ αἱ
 ἀκτίνες αὐτοῦ, αἱ τῶν ἀνογαλαί, εἰς τὴν ἐν
 τῷ κόσμῳ ζῶν, ἀγωνίζονται ἀπὸ τινος, πρὸς
 μυστηριώδη ἀστέρα, ὅπως τὸ ἀκαταπόνητον
 ἀνθρώπινον πνεῦμα ἀκαταπόνητος ἀνιχνεύσῃ
 καὶ διερευνῶν ἐν ταῖς ἀπορηταῖς κόλπαις τῆς
 φύσεως ἀπέσπασεν ἐξ αὐτῶν. Τίς δὲν ἤκουσε
 περὶ τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτός του καθοδηγούντος
 σήμερον πολλοῦ ἐν ταῖς μεγαλοπόλει κατὰ
 τὰς σκοτεινάς νύκτας τὸν πόδα τῶν εὐτύχων
 κατοικῶντων, ἢ τοῦ δεικνύοντος τὸ ἀσφαλὲς
 καταφυγίον εἰς τὸν περιπλανώμενον κατὰ τὰ
 σκότῃ τῆς θυελλώδους νύκτας ἐν μέσῃ κλύδω-
 νίζουμένη ὄχλησῃ ναυτίλου; Ἦ φῶς τοῦτο μὲτ'
 ὀλίγον δεσπόζει ὀλοκλήρου βιομηχανίας καὶ ἐκ-
 διώκει ἐκείθεν διὰ παντός τὰς μέγας σήμερον ὀ-
 ναγκίας αὐτῆς ἡλικίας ἀκτίνης.

Η ώραία άναγκάστρια γνωρίζει καλώς, ότι πολλήν άπλήθειν άπαραίτητον εκ τού φωτογραφικού έργου τήν άπλήθειν του ήλιου μη άντις πάντοτε φιλόφρονος, όπως προσφέρει τήν αυτεργασίαν των εις τήν μηχανήν τού φωτογράφου, τήν άναγκάστριαν ή άναγκάστρια πιστώσ τας κανονικάς και συμπληρείς γρημμάς τού άνθρου προσώπου τής. Το άπρωδικόν τούτο άπορον εις τών εν Παρισίαις εύφυών φωτογράφων, ο Λιεβέρ εύραχ- πευσε πρό τινος και εν σφύ μέλλοντι ή κκ. πελάζει, τών φωτογράφων δέν θέλουσι είναι υπό τήν διακρίσιν τού έλληρου αυτού Φοίδου. Ο Λιεβέρ διά μηχανικόν τελειοποιηθέντος άναγκάστριας τόν ήλιον διά τού ήλεκτροικού φωτός και τήν βελώδη δώματτα τών φωτογράφων διά τών σκοτεινών θαλάμων. Ούτω λοιπόν σήμερα έδημιουργήθη και ή ήλεκτρική φωτογραφία, ιδίως έλευθερα εκ τής ιδιοτροπίας τών ήλεκτρικών άκτινών.

Αέν είναι άλίγη περιέργων τούτο. Καθ' ήν έπαυση άλλοι έπιστήμονες καταγίνονται διά τής συλλέξεως και τής συγκεντρώσεως τών ήλιακων άκτινών ή άναπτύσσων τών άκτων εν ταίς άερομηχαναίς και να χρησιμοποιήσω τήν θερμότητά των εις τήν παρασκευήν τής μηχανικής αυτών, ο Λιεβέρ άποδιώκει τόν ήλιον εκ τής φωτογραφίας, τής όποιος τήν καθορισμένην λειτουργίαν ούτος μέχρι σήμεραν εδέξιμεν.

Και επειδή πορεύεται περί πάλης τού ήλιου και τού ήλεκτροικού φωτός, τούτο φαίνεται έκτοτε τήν ήλιον και εις άλλης δυναστείας αυτού. Είς τήν τελευταίαν εν Παρισίαις έκθεσιν τού ήλεκτρισμού, εν φυτοκομείω τινι εν αυτή, οι επισκέπται έθεώσαν άραιότατά και σπάνια φυτά, άπειρα έβλάστησαν, άναπτύσσοντο και ήνοιθον υπό τας ζωογόνους και ενεργητικάς άκτινας τού φωτός τού ήλεκτροικού!

Η καλλιέργεια λοιπόν τών φυτών και ιδίως τών άνθών, είσπραχται εις έκτακτον περίοδον περιεττείων σπουδαίων. Η ομοιωθεστέρα πληγή τής τροφής αυτών, ή ήλιακαί άκτινες, άντικαθίστανται διά τήν ήλεκτροικήν φωτός εν μέρει πλην και ή ενεργητική αυτών τροφή, ή γή, άντικαθίσταται, άν όχι εν ταίς κήποις, τούλάχιστον εν ταίς κηλοσσαις τών οίμων υπό νέας εφδιαχειριστόν ήλιος. Ο έκτακτος έμπερος κληπρός, Σακς, περιλλέγων τά λεπταρυέστατα και γυφώδη βόια και συμπυκνών ταύτα, διέπειρηθην λίγισματός, κατόρθωσε να άνακαταστήσῃ τήν ήλιον και να άπαρέσει αυτώ, ότι και αυτώ τήν παραίτητα φυτά τήν άνακαταστήσῃ τών άλλων άνακαταστήσῃ, εις άλλα, άμογενή τών. Ο Σακς

λοιπόν ούτος σήμεραν καλλιεργεί λίαν εύδοκίμως τά φυτά εν ταίς βρύοις άντι τής γής. Άναυδοχαίει δέ κομψή πολλών ενταύθα αιώματων φέρουσιν ήδη τήν ελαφράν ταύτην βρυώδη μάζαν άντι τής δυσχρήστου και έλκρηζς γής.

Εν τή τελευταία εν Παρισίαις, κατ' ήν παρελθόν έαρ εκθέσει άνθών οι θεαταί έθαύμαζον τά δείγματα τού νέου και εύφυούς τούτου τρόπου, τής φυτοκομίας εκτεθειμένα εν αυτή. Το γονιμασίον τούτο βρυώδες μίγμα διά τής ελαφροζ και πορώδους αυτού φύσεως έπιτρέπει άέννοον άερισμόν τών φυτών, ως εκ τού όποιου ή μόν άναπνοή αυτών τελείται δραστηριώτερον, ή δε άνάπτυξις ζωηρότερον και ταχύτερον.

Μετά τήν άνωτέρω προέθεσιν εξακολουθούμεν τά περί τών προσφάτων θευμασιών τού ήλεκτρισμού. Είναί έκπληκτική και άλλόκοτος ή άνθρωπίνη φαντασία! Επένοιον εύτυχής ή έμπνευσις άτυχής άμερικανού τινος Σεριδάν καλυμένου παρουσιάζεται να χρησιμοποιήσῃ τήν ήλεκτροισμόν επί άποτραπείου έτι πληγής τής πεπολιτισμένης σημερινής κοινωνίας, επί τής επιστημονικώτερον εκτελέσεως τής θεατικής ποιότης! Οι δήμοι δέν θέλουσι πλέον εμπάπτει τας χείρας αυτών εις τό αίμα τών θύμάτων τής άνθρωπίνης δικαιούσης ή λικμησίας άγνιχάλλιστάται δι' έπλουθίον άπομονομένου εκ τού έδαφους διά καταλλήλων άπομονοτήτων, έφ' οι θέλει καθέξασθαι ο καταδικος. Άντι τών θηρίων, μηχανικών, άνθρωποι τής έπιτήμητις, θέλουσι συγκοινωνεί τους δυο βραχίονας τού θύματος προς τους δυο πάλους δυναμοηλεκτρικής μηχανής, ειτα θέλουσι πέμψει ισχυρήν ήλεκτρικόν ρεύμα, και ο καταδικος άνευ τής έλκχιστης ούνης θα άπακατανοήσῃται.

Αέν άρκοῦσιν ή τηλεγραφία, ο ήλεκτρικός φωτισμός, και ήλεκτρική μηχανική εις διαφόρους τών τεχνών και τής βιομηχανίας χρήσεις και μύρια άλλαι εφαρμογαι τού ήλεκτρισμού εν τή καθ' ήμέραν βίω ήμωδν. Ηδη μιούρησαν έτι δι' αυτού και θλόκληρον βιομηχανίαν κατασκευής διαφόρων ήλεκτρικών κοσμημάτων, χθουμάτων, άντικειμένων τέρψεως και φυγαγωγίας. Είσι τόσάυτα ώστε ή περιγραφή αυτών ήθελεν είναι μικρά και κοπιώδης. Περιεριστόμεθα μόνον εις τήν περιγραφήν ειδους κοσμημάτων κοινών ή πολυτίμων, έχόντων όμοιότητά μεγάλην προς διάφορα ζωοφαινα ή πτηνά. Ταύτα επένουθεν ο εύφύεστατος εν Παρισίαις κατασκευαστής ήλεκτρικών άντικειμένων Τρουβέλ. Τα κοσμημάττα ταύτα δια καρφιδών προσκυλλώσται ειτέ επί τής κόμης, ειτε επί τής παρυφής τών ένδονμάτων ή επί τών περισημαμάτων και άνοσπρεπιδίων

των έσθήτων, δια νηματιδίων, δε μεταλλικών λεπτών και σκεδών άράτων καταλλήλως τιθεμένων συγκοινωνούσι προς ήλεκτρικήν στήλην μικράν, ως βελουοθήκην, εθροισμένην εν τινι παρακειμένω θυλακίω ή εν τή τού υπενδύτου. Τής μηχανής τειθεμένης εν ένεργεία ήπαντα άντικειμένα ταύτα κινούται πολυειδώς και πολυτρόπως κατ' όμοιότητά ή άστέια τάτα κινήσεις. Ούτω έδώ μόν επί τής κόμης κόνιλος πλήττει διά δύο λεπτών ραβδίων σήμαντρον, εκει δέ πηλικος μικροσκοπικός παίξει βιολιον, εκει σαλπικτής σαλπίζει τήν έροδον άλλιαχού άραφ' τις ποιεί άστέιατάτους μορφασμούς, έδώ πτηνόν εξ άδάμαντος ή άλλου πυλυτίμου λίθου κτυπά τά πτερά και τήν ούδον αυτού εκει δε χουσαλλίς επί άνθους έπεσειδόμενη βυθίζει εν αυτώ τήν λεπτότατον προνομήν, σειούσα τά πτερά αυτης. Είσι άλλως ταύτα θαύματά κοσμηματοποιίας εύψύχου.

Οι ήλεκτρικοί κωδωνίσκοι είσι γνωστοί και εύχρηστοί εις πλείστας σήμεραν οικίας, β,τι όμως δέν εισήχθη εις τήν κοινήν γασιν έτι είναι ο κωδωνίσκος τού μηχανήματος της άπολύτου ασφαλίας τού Βουλαι. Το έργάζετον τούτο επενόηθη ενά καταπρόδιδη και προλαυδία η τς κλοπας. Σύνσταται δ' εκ μιας ήλεκτρικής μηχανής, παραγωγής διαρκούς ήλεκτρικόν ρεύμα. Πασα διακοπή τού ρεύματος, θθενήσεται και αν προκαλήται αυτώ, άναγγέλλεται πάντοτε δι' ήγήσεως κωδωνίσκου συγγνωμόντος προς τήν μηχανήν. Η μηχανή λοιπόν αυτή τίθεται εντός γρημάτοκιωστίου ή θυτού ταμείου, πάσα άνοξις αυτου διακόπτουσα το ήλεκτρικόν ρεύμα ήγει τόν κωδωνίσκον και ειδοποιεί περί τής παρουσίας τ' άδικού τινος χείρς. Διασώτου τής κοινοκτημοσύνης.

Πείν εξέλθωμεν τού ήλεκτρισμού τού μυστηριώδους τούτου και άμσεσηγήτου τήν ουσίαν ρευστού τής φύσεως, υπερ πωσούτος εφάρμογας εις τας πέχνας και άλλην βιομηχανίαν παρέχει, προσώτατος εφάρμογας εις τήν άνθρωπότητα, ως άνακρούμεν εν ταύθα μικρήν άκρήν πέπλου, άπισθεν αυτώ όποιου άνκλαμπει σπουδαιότατη δια τήν κοινωνίαν πρόοδου. Απρόξεν έπαρχή, ολίγαν τής σημερινής άπέχουσα, καθ' ήν εφοβήθησαν, έπει οι αιθροδρόμοι, ή ναυπηγία και παρασταί άλλαι βιομηχανίαί, άν ή ψυχή, είναι ο άτιμος ήθελον, μετά τινος χρόνου, κατ' άναγκην κασαδίκασθαι εις εκμηθένσιν και Οίονατον έλθειψο, τού γαλιάνορκας, ύνοσημερον άναζητούσιν εν τούτοις εφάρμογαις τής γής, ήτις επί τέλους εξαητηθήσεται ήθελεν άρνηθ' το προϊόντης ταύτα τας άπληπνιμένως άναζητούσιν. Ηλήν ιδού

σήμερον ο φόβος ούτος διασκεδάννυται εντελής, το άνεξάντλητον άνθρωπίνον πνεύμα, το θούμα τούτο τής άημιούργικης φύσεως. Απλήστου άνασκασθόν και διεισδύον εις τους μυγλιτάτους κόλπους τής φύσεως, άνάσσει έκείθεν καθ' έκάστην νέας άποκαλύψεις. Μη άκούμενον, μη εφάρμοστούμενον εις τας εφάρμογας χρησίμους αυτώ έθηκε τόν ήλεκτρισμόν, εξακλούθει άεννάως, άναζητή, όπως πλείους εφάρμογας εξ αυτου καρπωθή. Και άλλήως εύρίσκεται σήμεραν εις τήν ήγημεγαλήν άνακασσάσεως! Ο ήλεκτρισμός μεταβλήσεται εις μηχανικήν δύναμιν, ή άτιμος και ούτι ή μεγάλη αυτη τού αιώνης μας εφεύρεσις, άνακασσάσεται διά τού ήλεκτρισμού! Οι άνθωποις οι μελαινόπολι καπνοδόχοι, ο κηπίος, ή βυτινοπότης άντικαθίσταται μετ' άλλων υπό τής ήλεκτρικής μηχανής ελαφροζ, καθοραζ, και ψήζ. Ηλήν άρκεν σήμεραν προσεγχεσ περί τούτου, περί τής ιστορίας και τής επιστημονικής εξηγήσεως πάντων αυτών τών θευμασιών τού αιώνης τών θευμασιών.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΔΙΕΡΥΤΟΣ

Αι έργασια τής διώρυγας τού Ισθμού τής Κορινθού παρεχόμενα εις τήν Εταιρίαν τών Γερουσιών και τών σιδηρών έργων άντι δρ. 24,600,000. Επομένως μέχρι τού εκ 30,000,000 δρχ. κεφαλαίου τής Εταιρίας τής Κορινθιακής Διέρυγος άπομένον είναι ποσόν διά τήν λοιπήν συμπλήρωσιν τής έπιχείρησεως.

Κατά τήν ενθεσίον τήν άναγνωσθεύσαν εν τή τελευταία γενική συνέλευσει τής κατάλυσεως τήν έπιχείρησιν ταύτην Εταιρία, επί τών στόμων τής διώρυγας, προς τόν Κορινθιακόν και τόν Σαρωνικόν κόλπον, ετέθησαν ήδη τά θεμέλια τών στήματισθήμενων πλοών. Αι κατά τά σημεία ταύτα μέχρι τούδε εγερθεύσαι οικοδομαί εις λίθιναι και ξυλιναι, ύπολογίζονται δε εις 98, καλύπτουσαι 27,240 τετραμέτρα. Εκ τών οικίων ταύτων 88 μόν χροσάμεν ούσιν εις γαστήρ και κρηπίδας τών υπαλλήλων και εργατών τής έπιχείρησεως, 15 δε εις άποθήκας και εφάρμογας (6,500 τετραμέτρα). Αι οικοδομαί τής διευθύνσεως λογίζονται ιδιαιτέρως.

Ως γνωστόν, ο Ισθμός τής Κορινθού δέν διακρίνεται επί άβύθου ύδρονομή. Εν τούτοις κατασκευάσθησαν φράγμα, συνδεδεμένα δε προς τήν γήν τινά τών περιγυρόων εδωσαν έρωφάν εις ύδραγωγείον γενικής διακλάσεως 5,800 μέτρων, δια τού ύπόλευθ' ως και κατά διεξερθεν των υφείων οδών, έπρόμηθεύθη το έργασίον τών τών διώρυγας τού Ισθμού, πληθυσμούς τού φθόνου και ύγιεινού ύδατος.

Επί του Σαρωνικού κόλπου κατασκευάσεν η Ήταιρία λιμένα μήκους 250 μέτρων, εν τῷ ὅποιῳ φυλάττεται τὸ ναυτικὸν ὕλικόν τὸ χρησίμον εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς διώρυγος καὶ εἰς ἐξασφάλισιν τῶν διαφόρων ἐκπορεύσεων. Ομοίως λιμνικὸς χώρος, ἀλλὰ διὰ ὕλων περραγμένους, κατασκευάσθη καὶ πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον.

Ἡ ἐκχωμάτως ἐνεργεῖται δραστηρίως. Μεγάλη ἤδη κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Βάλλ μηχανῆς δυνάμεως 50 ἵππων λειτουργεῖ ἐπὶ τοῦ πρῶτου Σαρωνικῶν κόλπου, ἐδάφους τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἐτέρωθεν δὲ διοικὶ μηχανῆς τοποθετεῖται ἐπὶ τῷ αὐτῷ τῆς διωρύξεως ἀποτελέσματι ἐπὶ τοῦ πρῶτου τῶν Κορινθιακῶν κόλπου ἐδάφους. Ἡ ἀφαίρεσις τῶν χωμάτων ἐνεργεῖται διὰ τριῶν ἀτμομηχανῶν, συρυσῶν ἑκατῶν φουτηγίδας ἀμμάς. Ἐντύς δὲ ἐτών ἐλπίζεται ἡ συντέλεσις τῆς ἀνάγκαις διὰ τὴν διώρυγαν ἐκχωματώσεως. Πολλὴν ἐν γένει πρὸς τὸ ἔργον βοήθειαν παρέχει ὁ κατασκευασθεὶς διὰ τῆς ἀνάγκης τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ σιδηροδρόμος, ἔχων μήκος 2.600 μέτρων καὶ μεταφέρειν τὰς μηχανὰς, τὸ ὕλικόν καὶ τὰ χάρματα κατὰ τὰς τοπικὰς καὶ τεχνικὰς περιστάσεις τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἐταιρίας ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ ἀποτελεῖται ἐξ 89 ὑπαλλήλων, ἐν τῶν ὁπίων 6 ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν καὶ 83 εἰς τὴν γενικὴν ἐκτέλεσιν, διηρημένοι οὕτως κατὰ τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς ἑξῆς: 23 εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἔργων, 34 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὕλικου, 9 ἐν ταῖς ἀποθήκαις, 6 εἰς τὸ ταμείον, 5 εἰς τὰ λογιστικὰ, 4 εἰς τοὺς τηλεγράφους (τῆς ἐργασίας τῆς ἐταιρίας κατὰ τὸ διάφορον σημεῖον τῆς διορύξεως συγκοινωνοῦσι διὰ τηλεγράφου καὶ τηλεφώνου), 2 εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ διεύρξις τοῦ Ἰσθμοῦ εἶνε διηρημένη εἰς τέσσαρα τμημάτων, τὰ ὅπου ἑκάστου περιλαμβάνουσι πληθυσμὸν 1.800 ἀνθρώπων. Ἐν τῷ πληθυσμῷ τούτῳ οἱ κυρίως ἔργα τῆς εἰργασίας 1.000 ἐκτὸς τῶν εἰς τὰς βυθιθῆσαις ὑπηρεσίαις ἀσχολουμένων.

Ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς ἐταιρίας ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τῶν ἐπομένων ἀριθμῶν. Κατὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1882 ὑπάρχον ἐν τῷ ταμείῳ κινήσεως 5.019.258 δραχμ. Τὰ μέρη τοῦδε, ἀποτελεσθέντα ἔργα εἰς ἐκχωματώσεις, ἰσπεδώσεις, ἐργαστήρια, οὐλοδομὰς κλπ, ἀντιβαίνουσιν εἰς 1.500.000 δραχμ. Τὸ ὑπόλοιπον ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ ὕλικόν τῆς ἐταιρίας ἀντιβαίνει εἰς 1.500.000 δραχμ. Περὶ κλεισθέντων τῶν παραγμένων ὕλων εἰς ἐκχωματώσεων τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐπιχειρήσιν προμηθειῶν, ὑπολογισθέντων εἰς 1.400.000 δραχμὰς. Καθόσον πρὸς τὰς ἐργασίας, κατὰ τὸ αὐτὸν τὸ κεφάλαιον τῶν δαπανῶν θέλει ἀυξήσει, καὶ εἶνε ὁ μόνος ἄλλος αἴτιος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεως ἀποπεράτωσιν.

ΑΙΠΟΨΕΙΡΑ

διαβάσεως τῆς Μεσογείου δι' ἀεροστάτου.

Τὴν 23 τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου ὁ ἀεροκώτης **Jowis** μετὰ δύο ἄλλων ἐπιβατῶν **Clacs** καὶ **Lions**, ἐπεχείρησε τὴν διὰ τοῦ ἀεροστάτου «**Albatros**» διαβάσιν τῆς Μεσογείου.

Ἡ δι' ὑδρογόνου πλήρωσις τοῦ «**Albatros**» ἐγένετο ἐν Μασσαλίᾳ διαρκήσασα περὶ τρεῖς ὥρας. Πλήθους δὲ πάλιν εἶχε συρραβεῖσαι ὅπως πείρασθῆις τὴν ἀνάδρασιν αὐτοῦ.

Τὸ ἀεροστάτον συγκρατούμενον ὑπὸ εἰκοσιπερίπου ἀνδρῶν, ἐταλαντεύετο μεγέλοσπερῶς, ἐν ᾧ ὁ **Jowis** δραστηρίως ἐπέβλεπε τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ ἐξηρημένῳ ἀπ' αὐτοῦ σκαφιδίῳ τῆς ἀγκυρῆς, τῶν σχοινίων, τῶν σωστῶν, τῶν ζωότροφιῶν, τῶν κλινῶν, ὡς καὶ λυχνίας τινὲς τοῦ **Donyl** φωταβολούσας ἐν μέσῳ τῶν τριγυρῶν σημεριῶν.

Τὴν 8 ὥραν ὁ **Jowis** ἀνῆλθεν εἰς τὸ σκαφιδίον, ὁρῶν δ' ἐπ' αὐτοῦ προσαγορεύει διὰ βραχέων τὸ συνηγμένον πλῆθος, εὐχαριστῶν αὐτὸ ἐπὶ τῇ ἐκεί προεσέλευσι, καὶ ἀνακοινῶν αὐτῷ ὅτι θέλει ἀποπειρασθῆ ἠριστικῶς πλεον τὴν τῆς Μεσογείου διαβάσιν, ἀρθενταῖν πάντων τῶν ὑφιστάμενων κωλυμάτων μετὰ τινὰς κινήσεις τοῦ «**Albatros**» τὸ συγκρατοῦν αὐτὸ κωλιδίον ἀποκρίπτεται καὶ τὸ ἀεροστάτον ἠεὶ ἄνευ ἀνέροχεται εἰς τὴν ὕψην, τοῦ πλήθους παταγῶδῶς χειροκροτοῦντος καὶ τῶν ἀεροκωτῶν ζητωκραυγαζόντων: «**Ζήτω ἡ Γαλλία!**»

Τὸ «**Albatros**» ὕψων ἐμέχρις 600 μέτρων διευθύνθη πρὸς τὸ Τουλῶν, μετὰ δώδεκα δὲ καὶ ἡμισίαις ὥραις ἐνέκρειον πορείαν ἐπέσεν εἰς Τασκάναν τῆς Ἰταλίας, πρὸς τὴν Λογγάν.

Τὰ κατὰ τὴν πορείαν ταύτην λεπτομερῶς περιγράφει αὐτὸς οὗτος ὁ **Jowis** ἐν τῷ ἐπομένῳ τηλεγράφικῳ, ὅπου ἀπέστειλεν ἐν **Percia Scalò** εἰς Μασσαλίαν ἀμὰ τῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καταβάσει του.

«Τὸ ἐνέκρειον ταξίδιον ἡμῶν ἐπέτυχε λαμπρῶς. Ἀναχωρήσαντες ἐκ Μασσαλίας τῇ 8 ὥρᾳ καὶ 20, διερχόμεθα τὸ **Bea de l' Aigle**, πῇ 9 ὥρᾳ. Ἀπὸ ἐκ κρετίσικρον τὴν **Ciotat**, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν θαλάσσαν φηπτοντες ποῦδ ἔργα. Διερχόμενοι ὑπὲρ τὸ κρηωστήριον **Cilié**, βλέπομεν τὸ Τουλῶν. Κατευθυνθέντες δὲ πρὸς τὴν Σαρδηνίαν, φηπτομεν ἄλλο σκεδὸν τὸ ἔργα.

Καταρχόμεθα καὶ γαρσόμεθα ὑπὲρ τὰ κυματὰ. Τὸ ἀεροστάτον ἀρκεταὶ νὰ ἰσορροπῆ ἔμπροσθεν τῆς **Porquerolles**. Ἢ γὰρ ἐξάρκνεται μετὰ τῶν φάγων τῇ 11 ὥρᾳ 25. Ἢ νῦν εἶνε μαγευτικὴ. Ἰπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, τὸ μεσονύκτιον, δειπνοῦμεν, εὐθύμως πίνοντες ὑπὲρ τῆς μνήμης τοῦ **Mugylophère**, καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ μασσαλιωτικῶ λαοῦ, τοῦ συμπαιθῶν-

τος ἡμῶν. Καπνίζομεν τὴν πίπην μας, ἐνῶ ὁ **Lions** τονίζει φριδρὸν ἄμκα.

«Ἐξκολουθοῦντες νὰ διευθυνόμεθα πρὸς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος δὲν βλέπομεν τίποτε εἰς τὴν ὀρίζοντα. Τὴν ἡμισίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον βρῖσκόν τι ἐμφανίζεται καὶ διευθύνεται πρὸς ἡμὰς. Ἀλλὰ δὲν τὸ περιμένομεν καὶ τὴν 1 ὥραν καὶ 10 φωταβολεῖ ἐνώπιόν μας ὁ πρῶτος φάρος τῆς Σαρδηνίας. Ἐξκολουθοῦμεν τὴν πορείαν μας καὶ πρὸ τῆς Κορσικῆς τὸ «**Albatros**» ἀρκεταὶ συρμένον ἐπὶ τοῦ ὕδατος, φηπτομεν δὲ τὰ σχοινία. Τὴν ἑκτὴν ὥραν τῆς πρωίας εἰμεθα πρὸ τῆς Βαστίας. Ἀλλὰ βλέποντες ὅτι βεῦμα ἐκ τῶν ἄνω μᾶς ὄθει πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἰταλίας, φηπτομεν τὸ ὑπολειπόμενον ἔργα. Ἀμὰ τῇ πρώτῃ διαστολῇ, τὸ «**Albatros**» ἀνέροχεται 800 μέτρα καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν Πάστειαν.

Τῇ 8 ὥρᾳ καὶ ἡμισίαις μεγάλη συμπύκνωσις τῶν νεφῶν. Τὸ ἀεροπτόρον καταβάινει καὶ ἀρχίζει νὰ σύρεται πάλιν ἐπὶ τῶν κυμάτων πρὸς τὸ **Aqua-Forte**. Τὸ σκαφιδίον πληροῦται ὕδατος. Ἀναγκαζόμεθα νὰ φηπόμεν τὸ κωδῆστιον, τὰς κλίνας, τὰ ἐνδύματα. Μεγάλῃ διαστολῇ ἐπέροχεται καὶ ἀνεροχόμεθα εἰς 650 μέτρα ὅπου σχηματίζεται βεῦμα ὠθεῖν ἡμὰς μετὰ ταχύτητος 100 χιλιομέτρων καθ' ὥραν.

Πολλὰ πλαισῖα ἔρχονται πρὸς βοήθειαν μας. Τὴν 9 ὥραν φθάνομεν εἰς τὴν ἀκτὴν **Ciotat** κἀτάλληλον μέρος πρὸς καταβάσιν. Τῇ 9 ὥρᾳ καὶ 50 καταρχόμεθα τέλος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐν Τασκάνῃ, πρὸς τὸ **Bonveglio**.

Ἀνῆλθομεν λοιπὸν 1.250 χιλιομέτρα, ἐν θερμότητι 21 μὲν βελῶν κατὰ μέγιστον ὄρον καὶ 9 κατ' ἐλάχιστον, διανύσαντες δὲ κατὰ μέσον ὄρον 90 χιλιομέτρα καθ' ὥραν. Θερμότητὰ μᾶς ὑπέδειξαντο. Οἱ κατοικοὶ πανταχοῦ μᾶς ἐπευφάνησαν».

ΕΥΤΡΑΓΟΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΟΥ.

Ἢ γέννησις τῆς κῆρας,
Ἢ λήθησιν τῆς ἀμύνης,
Ἢ κλέψαν τὴν χώρα τὰ μετνοῦτα,
Ἢ μὲ ἦντ' ἔρῳν ἀλάμ γαλανὴ ἀγῆ,
Ἢ ὕβριστὶ μὲ γάλλοι μᾶτιξ ὀκάνοιγτα,
Ἢ ἄμικρα χιλιάδες κρημισμένῃ ἡ ἡμῶν,
Μονάχα: ἕνα σπῆτι, μὲν τὸ σκοτεινὸν,
Φῶς χύνει ἔδω κίλειθε γλυκαλιόρῳτα,
Ἢ μὲ μᾶρα κούβει, πού κούβει, πού κούβει,
Τὸν ἄγγελο τῆς γίνουσι κούβει ἄβρατο.
Ἢ ἄγγρας καρμῆρος, τὸ προσκεφάλι κῆτι,
Αἰδέντες, σπῆται, μᾶτιξ, βρογερῆ, φωνῆ,
Τὸρὰ κῶσται, ἄ μᾶνα, τὸ κεφάλι τῆς,
Καὶ τρέμει καὶ ἐν' ἐμπρός τῆς ἡμερῶν.
Ἢ μὲ σὲ λῆγαι φέγει, ὁ ὠδοῦ του, τὸ τῶρα,
Ἢ τὸ γένει, ἐκ τὸ τραγοῦδι πού δὲ ἀνοσιπῆ,
Ἢ μὲ τὸ σπῆτι, ὅταν μὲ τὸ ἀπὸ γὰν,
Του φέρουν ἐν' ἀγορὴ νὰ γλυκακασῆ.

Τὸ σπῆτι εἰ βαρτοῖα γιορτῆρ ὄκ ἴδῃ,
Καὶ εἰ φιλὴ καὶ γάδία τὸ λαχονὰ τούτῳ,
Σὲ φιλισίνα κούβει, ὄκ τὸ τῶ γαῦσῳ,
Ἢ τὸ κῶσῃ γαρσόντας, Ἢ τὸ γόνῃ, του.

Ἢ ἀνάμῃ μᾶλ λαμῆδα ὄκ τὸ μπόι του,
Ἢ πῆν ὄκ τῆ μῆση, ὄκ τὸ Χριστῆ,
Ἢ τὸ πρῶτῳ γῆθῳ του πού τὸ σῆ του,
Ποῖς: ἔρει μὲν τὸ κῶσῃ μὲ φορὰ ἀκούστῳ.

Ἢ μὲ φωνῆ γροισίται μὲ τὴ σκοτεινῆ,
Ἢ εἰλεῖται τὸ πῶ βαθῶ μυστήριου,
Ἢ κῶσῃ: Ἢ νὰ σκοτεινῆ: μὲ γὰρ, σπῆτι,
Καὶ νὰ γένῃ, μῆτῆρ, μὲ μῆτῆρ, ἡμῶν.

Ἢ μὲ πού, Ἢ φωνῆ καὶ τὰ τρέματῆ,
Καὶ τῆς γῆρας, τὸ γέλοῦ πῶν ἡ ἑστῆρῆ,
Ἢ ἡμῆρῆ τῆς μᾶνας βρῖσκον, κλάμκατα, ἡμῶν,
Ἢ ὄκ τῆρας γῆρας δῖχῳ, τίποτ, Ἢ τῆρας γῆρας.

Μονάχ' ἐπ' τὸ κῶσῃ, ὄκ τὸ ἀθῆνακῶ, ἡμῶν,
Ἢ μὲ φιλὴ σέλενα, Ἢ τὸ μῆγῆνῆτῳ,
Του κῶσῃ, ἀμῆρῆτῳ, ἡμῶν, ὄκ τῆς,
Ἢ εἰς ἀμῆρῆ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Τὸ θεῖο τὸ δέξιμο, ὄκ τῆ γῆρας, ἡμῶν,
Ἀρχίζει τὸ μῆρῳ, ἕνα παρῶνῳ,
Καὶ λέει μὲ τῆς κλάμκῆς πῶς μετῶσῳ,
Πῶς φῆτι: Ἢ μὲν κῶσῃ τῶν ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν,
Ἢ μὲ μῆρῳ, ἡμῶν, ἡμῶν, ἡμῶν.

1. Οὗτος ἐστὶν ἑστῆρῆ.

Κι' ἰσμήνα! ἴς τὴν πατρίδα τὴ φτωχοδὴλὰ μας
Δὲ δίνουμε χρυσάφι γλὲ προικὸν ἡμεῖς.
Δὲν ἔχουμε ἄλλο πλοῦτο καὶ τρυφὴν
Ἐκτὸς τῆς δακρυμαντινίου πέτρας τῆς τιμῆς.

Ἦν αὐτὸ μὰ; κίβει λῶπη, δάκρυα, βοῦδαυῖς,
Ἄν ἦνε κἀν τῷ Θεοῦ τὸ χάρισμα.
Δὲν εἶν' τυφλὸ συνέθειν, ἄγριος καὶ θυμὸς,
Ἦνε καρδίαν προφητικὴν ἀπαρτίσμου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΙΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία Δ*, τῆς ὁποίας τὴν ἤδη ἀποικι-
μένην νεότητά καὶ καλλονὴν ἀναπλήρωσεν ἐπαρ-
κῶς λεπτὴ εὐφυΐα καὶ ζωηρότης πνεύματος, ἔ-
σχε τὴν ἀτυχίαν προχθὲς, ἐν τινι συνκινηστρα-
φῇ, νὰ χάσῃ ἓνα τῶν προσθέτων ὀδόντων της.
Ἡ κυρία δὲν ἐζήτησε καθόλου νὰ ἀποκρύψῃ τὴ
πραγματὴν ὀλόκληρον λοιπὸν τὸ θωματικὸν ἡρε-
νήθη μετὰ προσυχθῆς, ἀλλὰ τίποτε—τὸ κριμῆ-
λιον δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ ἀνευθεθῇ. Τὴν ἐπι-
οῦσαν ὑπερέτης κομίζει εἰς τὴν κυρίαν κίβωτι-
διον μετ' ἐπιστολίου τοῦ αἰκαδεσπότου, γνω-
στοῦ διὰ τὰς ἀνοουσίας ἀστειότητάς του, ἐν ᾗ
ἐξέφραζε τὴν χαρὰν του διὰ κτύπησεν νὰ ἀνεύρῃ
τὸν ἀπολεσθέντα ὀδόντα, ἢν καὶ τῇ ἔστειλεν. Ἡ
κυρία ἀνοίγει τὸ κίβωτιδιον, καὶ εὕρισκει ἐν αὐτῷ
ὑπερμεγέθη ὀδόντα ὄνου. Ἐν τῷ ἄμα, χωρὶς νὰ
ταραχθῇ διὰ τὸν ἀπρεπῆ ἀστειότητον, λαμβάνει
τεμάχιον χάριτος καὶ γράφει πρὸς τὸν ἄδερφόν αὐ-
κοδεσπότην: «Πολλὰ μέχρι τοῦδε μοὶ εἴχστε
δώσει δείγματα τῆς φιλίας σας· ἀλλ' ὅ,τι ἠ-
δύνασθε νὰ ὑψήσατε αὐτὴν μέχρι τῆς οὐρῆς, ὥστε καὶ
νὰ ἀπεισάσθητε ἓνα τῶν ἰδίων σας ὀδόντων πρὸς
ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀπολεσθέντος ἰδικοῦ μου, εὐ-
δέποτε ἠδυνάμην γὰ προσδικῶ. Σὰς εὐχαριστῶ
ἀπὸ καρδίας διὰ ταῦτα.»

Μαθητῆς σπουδῶν ν' ἀνέλθῃ τῆς χλιμακα
τοῦ σχολείου πέπει ἐπάνω εἰς ἓνα διδασκα-
λον, ὃν ὀλίγου δεῖν ἔρριψε.

— Πλέπει, τῷ λέγει οὕτως ἀτάκτων ἀ-
τόν, βλέπεις τί παθαίνει ὁποῖος περιπατεῖ γρη-
ρὶς νῦν εἰς τὸ κεφάλι του.

— Σὰς βεβαίω, κυριε διδασκαλε, ἀπάντη ὁ
μαθητῆς, ὅτι δὲν μ' ἐνυγλήσατε εἰς τὴν παρα-
μικρὸν.

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

Τὸ νὰ εἶνέ τις ἀγαθὸς καὶ νὰ μὴν τιμω-
ται ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀδικιῶν τῶν ἀνθρώπων
καὶ τῶν δακρυμαντινίου τῆς τύχης εἶνε σήμερον
οὐ μόνον εὐτυχὸς φύσεως, ἀλλὰ καὶ γεννητό-
τητος χαρακτῆρος καὶ ἠρωϊσμοῦ. Εἶνε θεῖον
τὸ νὰ διατηρῇ τις τὴν προφῆτα καὶ τὴν εὐ-

μένειαν ἐν τῷ μέσῳ τῶσων Ολιβερωῶν περιπτώ-
σεων τὸ νὰ διέρχεται τις τὴν Πετραν τοῦ βίου,
χωρὶς νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς αὐτὴν νὰ ἐγγίῃ τὸν ἐ-
σωτερικὸν τοῦτον θησαυρὸν. Οἱ ἐπιμένοντες καὶ
φθάνοντες οὕτω μέχρι τέλους εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς
ἐκλεκτοί.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Ὁ πραγματικὸς θάνατος τοῦ ἀτυχικοῦ πλοιάρι-
ου Webb ἐν ταῖς ὕδασι τοῦ Νιαγάρρα, ἀντὶ
νὰ σωφρονίσῃ τοὺς ἐπιδηιδομένους εἰς ταιαῦτα
παράβολα κολυμβητικὰ ἐπιχειρήματα, ἐξήγει-
ρεν ἀπεναντίας τὴν φιλοτιμίαν καὶ ἡμιλλαν
τῶν δικαστῶν κολυμβητῶν. Οὕτω ἀναγινώ-
σκουμεν ἐν εὐρωπαϊκῇ ἐφημερίδι ὅτι ἄλλος τις
τοιοῦτος ἐν Λονδίῳ, καλούμενος Brebil, ἀπε-
φάσισε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ αὐτὸ πείραμα τοῦ
Webb, ἤτοι τὴν διακολύμβησιν τοῦ Νιαγάρρα
εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβὲς μέρος ὅπου ἐκεῖνος εὗρεν
αἰκτωρὸς τὸν θάνατον.

Πρὸς τοῦτο λαμβάνει νῦν προφυλακτικὰ τινα
μέτρα: Ὅπως ἐννοήσῃ καὶ ὑπάρχει ἀκριβὲς ἐπὶ
κίνδυνος καὶ διὰ τοιοῦτο τρόπον δύναται νὰ τὸν
ἀποφύγῃ, κατεσκευάσει ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνδραϊκε-
λον ἔργον ἀκριβὲς τὸ ἀνάστημι καὶ τὸ βάρος
αὐτοῦ. Ἐν ἀνδραϊκελον τοῦτο θὰ φέρῃ μετ' ἑαυ-
τοῦ ἐν Ἀμερικῇ καὶ θὰ τὸ βίψῃ εἰς τὸν Νια-
γάρρα, ἢν σπουδάζῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν πορείαν τῶν
βραχίων καὶ ἐννοήσῃ τὰς δυσχερείας τοῦ δι-
πλου, οὕτω δὲ δυναθῇ κατόπιν νὰ ἀναλάβῃ τὸ
ἐπιχειρήμα ἀκινδύνως.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος, μέγας οὐ συντελεσθῆναι
ἀνδραϊκελον αὐτοῦ, ὁ Brebil ἀγρολεῖται εἰς κολυ-
μβητικὰς ἀσκήσεις ἐν τῷ Ταμῆσει καὶ ἐν τῇ
θαλάσσῃ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν ισχυροτάτων
καλλιερῶν.

Ἐπὶ δὲ ὁ Ἀγγλος οὗτος καταγίνεται εἰς
προπαρσασκίαν, ἄλλος κολυμβητῆς ἐπιτήρημα ὁ
Γάλλος Hilarion Balsan, νέος εἰκοσιπενταετής
ἀθλητικὸς τὸ σῶμα, πλέει πρὸς τὴν Νέαν Ὑόρ-
κην, προτιθέμενος νὰ διακολύμβῃ τὴν Νια-
γάρρα. Οὕτως ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Webb ἐπύνη
διότι ἦτο κολυμβητῆς μόνον, ἐγὼ οὖτως καὶ δύ-
της ἐπιδέξιως ἄσπερ κατ' αὐτόν εἶνε τὸ πᾶν.
Φαίνεται δὲ ὅτι αὐτὸς ἄλλοτε ἠδυνάθη νὰ
μείνῃ 72 δευτερόλεπτα ὑποβρύχιος κρατούμε-
νος ὑπὸ δίνης ἐνὸς καταράκτου τοῦ ποταμοῦ
Tarn ἐν Γαλλίᾳ.

— Πηγαινὼ εἰς τὸν Νιαγάρρα, λέγει, διὰ νὰ
ἐκτελέσω ἐκ νέου ὅ,τι ἄλλο ἔκαμα εἰς τὸν τό-
πον μου.

Καὶ ἀνεχώρησε κατευθυνόμενος εἰς τὰς Ἠ-
νωμένας Πολιτείας.